

Nr 21

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i utsökningslagen, m. m. dels ock i ämnet väckta motioner.

Genom en den 8 februari 1963 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 52, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:ts under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

- 1) lag om ändring i utsökningslagen;
- 2) lag om ändrad lydelse av 3 § förordningen den 20 november 1845 (nr 50 s. 1) i avseende på handel om lösören, som köparen låter i säljarens vård kvarbliva;
- 3) lag om ändrad lydelse av 10 kap. 17 § rättegångsbalken;
- 4) lag angående ändrad lydelse av 10 § lagen den 11 juni 1915 (nr 219) om avbetalningsköp;
- 5) lag angående ändring i lagen den 14 juni 1917 (nr 380) om införsel i avlöning, pension eller livränta; samt
- 6) förordning om ändrad lydelse av 60 § 3 mom. uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272).

De i propositionen framlagda lagförslagen är av följande lydelse:

1) Lag

om ändring i utsökningslagen

Härigenom förordnas, att 2, 52, 53, 55, 56, 59, 60, 69, 77, 79, 84, 86, 88 b, 88 c, 183, 185, 193, 201, 202, 203, 210, 216 och 218 §§ utsökningslagen¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt angives i det följande, att 162, 163, 165 och 207 §§ samma lag skola upphöra att gälla samt att i nämnda lag skola införas sex nya paragrafer, betecknade 12, 54 a, 56 a, 60 a, 208 a och 218 a §§, av följande lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)²

2 §.

Utmättningsman är — — — — varderas befattning.
Utmättningsman har — — — — förrätta utmätning.

¹ Senaste lydelse av 53 § se SFS 1901 nr 38, s. 39, av 59 § se 1920: 418, av 210 § se 1921: 301, av 183 och 185 §§ se 1924: 131, av 79 § se 1924: 388, av 2 § se 1932: 264, av 86 § se 1937: 452, av 52, 55, 69, 201—203, 216 och 218 §§ se 1946: 814 samt av 60 och 193 §§ se 1951: 111.

88 b § införd genom SFS 1937: 129; 88 c § införd genom 1945: 284.

² Mindre språkliga ändringar har i regel icke utmärkts genom kursivering.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

Om befogenhet för utmätningsman att i mål, som upptagits av honom, påkalla eller själv vidtaga åtgärd utom tjänstgöringsområdet förordnar Konungen.

12 §.

Närmare föreskrifter angående förfarandet i utsökningsmål meddelas av Konungen.

När underrättelse eller annan handling skall tillställas någon genom överexekutors eller utmätningsmans försorg och särskild ordning därför ej är föreskriven i lag, må det, om Konungen så bestämmer, ske genom delgivning på sätt i rättegångsbalken är stadgat.

52 §.

Har i tvistemål någon fällts till böter eller vite, må ej beslutet verkställas förrän det vunnit laga kraft; i fråga om hovrätts icke lagakraftvunna beslut skall dock vad i 39 och 40 §§ är stadgat om hovrätts dom i tillämpliga delar lända till efterrättelse. Vad nu sagts gälle ock beträffande utslag i utsökningsmål, varigenom någon fällts till böter eller vite eller utmätningsman dömts att utgiva skadestånd.

Beslut om — — — — — av besvär.

Huru beslut — — — — — och 7 kap.

53 §.

Annat i utsökningsmål meddelat beslut än i 51 och 52 §§ sägs gånge i verkställighet, ändå att beslutet överklagas.

Annat av överexekutor meddelat beslut i utsökningsmål än i 51 och 52 §§ sägs skall, även om det överklagas, gå i verkställighet, såvitt ej annorlunda förordnats eller är särskilt stadgat.

54 a §.

På grund av skriftligt avtal, som bevitnats av två personer, må utmätning äga rum för bidrag, som någon enligt avtalet skolat utgiva till fullgörande av underhållsskyldighet jämlikt giftermåls- eller föräldrabalken eller skolat erläggas till barnavårdsnämnd

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

såsom ersättning för barns vård jämlikt barnavårdslagen. Beträffande underhållsbidrag till make skall dock vad nu sagts ej äga tillämpning, med mindre makarna under den tid bidraget avser levde och alltjämt leva åtskilda på grund av söndring eller efter hemskillnad.

Har bidrag som avses i 1 mom. förfallit till betalning tidigare än tre år innan ansökan gjordes, må utmätning på grund av avtalet ej ske, om gäldenären påstår att bidraget guldits och invändningen ej kan med hänsyn till omständigheterna i övrigt lämnas utan avseende. Vid tillämpning av vad nu sagts skall bidrag, varom sägs i 7 kap. 10 § föräldrabalken, icke anses förfallet till betalning innan det blivit genom avtalet till beloppet bestämt.

Är talan om avtalet anhängig vid domstol, äger denna förordna, att utmätning på grund av avtalet tills vidare ej må äga rum.

Den som vill erhålla utmätning skall ingiva avtalet i huvudskrift till utmätningssmannen.

55 §.

För fordran — — — — — trovärdiga män.

56 §.

Vill någon erhålla utmätning enligt 55 §, skall skriftlig ansökan jämte protokollet vid auktionen eller utdrag därav till utmätningssmannen avlämnas.

Vill någon erhålla utmätning enligt vad nu sagts, skall skriftlig ansökan jämte protokollet vid auktionen eller utdrag därav avlämnas till utmätningssmannen.

56 §.

Utmätning sökes, där gäldenären har sitt hemvist. Som hemvist anses den ort där gäldenären är bosatt samt, i fråga om dödsbo, den ort där den döde senast var bosatt och, i fråga om bolag eller annan som avses i 10 kap. 1 § tredje stycket rättegångsbalken, den ort som enligt nämnda lagrum gäller som hemvist.

Utmätning av egendom, som finnes på annan ort än gäldenärens hemvist, må också sökas, där egendomen är. Utmätning av fordran i penningar må jämväl sökas, där den förpliktade är,

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

även om fordringen skall anses finnas på annan ort.

Ändå att utmättningsman, hos vilken utmätning är sökt, ej är behörig enligt vad i 1 eller 2 mom. sägs, må han i brådskande fall, med överlämnande av målet till behörig utmättningsman, föranstalta om åtgärd som stadgas i 60 a §.

Om befogenhet för utmättningsman att, när fråga är om utmätning av fast egendom på annan ort, eller i andra särskilda fall överlämna mål om utmätning till annan behörig utmättningsman förordnar Konungen.

56 a §.

Om utmättningsmannen i gäldenärens hemvist tager fast egendom på annan ort i mät, skall målet därefter överlämnas till utmättningsmannen i den orten för att i fortsättningen, i vad på utmättningsman ankommer, handläggas av denne.

Tages viss lös egendom i mät av mer än en utmättningsman, skola målen i fortsättningen handläggas gemensamt av den som de i samråd besluta eller utmättningsmannen i gäldenärens hemvist bestämmer.

Innan utmättningsman enligt 1 eller 2 mom. skiljer sig från målet, skall han vidtaga i 72 och 85 §§ föreskrivna åtgärder. Anmälan enligt 85 § 1 mom. sker till överexekutor där egendomen är.

59 §.

Nu är gäldenär ej tillstädes, då utmättningsman sig infinner för att verkställa utmätning för fordran, som i 54 § avses; har underrättelse därom, att utmätning för fordringen är sökt, blivit efter ty i 60 § sägs meddelad, eller är anledning att gäldenären håller sig undan eller rest bort, förty att han väntar utmätning; då gånge förrättningen för sig utan hinder av gäldenärens frånvaro; dock skall i ty fall hans make eller husfolk eller annan, som har egendomen i vård eller besittning, tillsägas att vid förrättningen närvara. Finnas ej de, varde när-

Innan utmätning verkställs, skall underrättelse om målet sändas till gäldenären med posten eller lämnas på annat lämpligt sätt. Underrättelsen bör lämnas så tidigt, att gäldenären kan beräknas få nödigt rådrum att bevaka sin rätt.

Är fara att egendom undanstickes eller förstöres eller är saken eljest brådskande, erfordras ej, att gäldenären underrättas. Underrättelse erfordras ej heller, om gäldenären saknar känt hemvist och det ej är veterligt, var han uppehåller sig eller ombud för honom finnes.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

boende granne, som anträffas, till-sagd.

Kan ej utmätningen genast företas, då utmätningssmannen för sådant ändamål sig inställt, och är fara att godset under tiden stickes ur vägen; låte utmätningssmannen, där borgenären nödig kostnad förskjuter, vård hållas över godset, till dess utmätning kan ske.

60 §.

Underrättelse, varom i 59 § sägs, skall, för att anses giltig, meddelas gäldenären genom utmätningssman. Har underrättelsen, av utmätningssmannen skriftligen utfärdad, bevisligen kommit gäldenären annorledes tillhanda eller ock, om han, i sitt hemvist sökt, ej kunnat där anträffas, blivit sist dagen före utmätningen meddelad hans make eller husfolk eller, om de ej anträffas, i slutet kuvert avlämnad i hans hemvist eller fäst å hans husdörr; vare det ock gilt.

Skall utmätning ske å gäldenären tillhörig egendom, som finnes å annan ort, än där han har sitt hemvist, och ej blivit av gäldenären till utmätning uppgiven, bör underrättelse, varom nu är sagt, jämte uppgift å förrättningsstället meddelas så tidigt, att gäldenären kan sin rätt vid utmätningen bevaka; njute dock ej för sådant ändamål längre rådrum än åtta dagar.

Har gäldenären ej stadigt hemvist i riket och ej heller känt ombud i orten, där utmätning skall ske; vare underrättelse, som nu sagd är, ej av nöden.

När utmätning skall äga rum för fordran som avses i 54 eller 54 a §, utgör gäldenärens frånvaro ej hinder för förrättningen, med mindre det finnes erforderligt att gäldenären får tillfälle att yttra sig.

Är gäldenären ej tillstädes vid förrättningen men anträffas hans make, någon av hans husfolk eller annan, som har egendomen i sin vård eller besittning, skall denne tillsägas att närvara.

60 a §.

Kan utmätning av lös egendom ej genast verkställas, må utmätningssmannen, om det finnes erforderligt, säkerställa utmätningen genom att taga vård om egendomen eller meddela sådant förbud, som stadgas i 74 § eller 75 § 2 mom. för där avsedda fall. Gäldenären må därefter ej till men för borgenären förfoga över egendomen. Utmätningssmannen skall,

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

om gäldenären ej är närvarande, skyndsamt underrätta honom om åtgärden.

Åtgärden må ej upprätthållas längre än som oundgängligen erfordras. Har utmätning ej följt inom två veckor, skall åtgärden hävas.

Kostnaden för åtgärden skall förskjutas av borgenären, om utmätningssmannen begär det.

69 §.

Påstår annan sig vara ägare till lös egendom, som i gäldenärs bo finnes, men kan ej genast visa sin rätt, vare hans anspråk ej hinder för egendomens utmätande; bjuder han vid utmätningen sannolika skäl för anspråket, hänvise utmätningssmannen honom att *sin talan efter stämning utföra*, och må det utmätta godset ej säljas förrän tvisten om äganderätten blivit av domstol prövad; väcke dock han, som godset från utmätning freda vill, inom en månad talan mot borgenären och gäldenären vid domstol i orten, där godset finnes, eller have sin talan mot borgenären förlorat. Kommer någon efter utmätningen med anspråk, som nu är sagt, vare det ej hinder för försäljningen, där ej överexekutor annorlunda förordnar. Varder den, som anspråket väckt, av överexekutor hänvisad att *sin talan efter stämning utföra*, åligger honom att inom en månad därefter väcka talan vid äventyr, som förut är nämnt. Vill borgenär själv väcka talan, stånde det honom fritt.

Vad sålunda — — — — — freda egendom.

77 §.

Då utmätning av lös egendom så verkställd är, som i 73 § samt 74, 75 eller 76 § sägs, njute borgenär förmånsrätt i det utmätta, efter ty i 17 kap. 8 § handelsbalken stadgas.

Påstår annan sig vara ägare till lös egendom, som finnes i gäldenärs bo, men kan ej genast visa sin rätt, vare hans anspråk ej hinder för egendomens utmätande; bjuder han vid utmätningen sannolika skäl för sitt påstående, skall utmätningssmannen hänvisa honom att inom en månad väcka talan mot borgenären och gäldenären vid den domstol, till vilken utmätningssmannens tjänstgöringsområde hör, vid äventyr att han förlorar sin talan mot borgenären; och må egendomen ej säljas förrän tvisten blivit prövad eller tiden för talans väckande utgått.

Kommer någon efter utmätningen med anspråk, som nu är sagt, och sker ej rättelse enligt 77 §, skall anspråket icke utgöra hinder för försäljning, med mindre överexekutor förordnar annorlunda. Hänvisar överexekutor den, som framställt anspråket, att väcka talan vid domstol enligt vad i 1 mom. stadgas, skall vad där sägs om verkan av sådant beslut äga motsvarande tillämpning.

Vill borgenär själv väcka talan, står det honom fritt.

Då utmätning av lös egendom är verkställd så som i 73 § samt 74, 75 eller 76 § sägs, njuter borgenären förmånsrätt i det utmätta efter vad som stadgas i 17 kap. 8 § handelsbalken, såvitt ej utmätningen enligt vad nedan sägs eller eljest går åter eller undanröjes.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

Finner utmätningssmannen på grund av anspråk som i 69 § sägs eller eljest, att egendomen eller del därav ej bort utmätas, äger han föranstalta om rättelse, sedan borgenären, där så kan ske, beretts tillfälle att yttra sig; dock må sådan rättelse ej vidtagas senare än två veckor från det förrättningen ägde rum.

Om åtgärd enligt 2 mom. skall utmätningssmannen genast underrätta dem, vilkas rätt är i fråga, så ock överexekutor, därest klagan förts över utmätningen.

79 §.

Utmättes fast — — — — — och värderade.

Finnes å — — — — — annan station.

Vad nu — — — — — hos överexekutor.

Är egendomen intecknad gemensamt med annan egendom och finnes för någon av egendomarna icke uppskattning till allmän bevillning, skall värdering ske jämväl av den eller de andra egendomarna; skolande om förrättningen ägarna underrättas på sätt i 60 § stadgas.

Är egendomen intecknad gemensamt med annan egendom och finnes för någon av egendomarna icke särskilt taxeringsvärde, skall värdering ske jämväl av den eller de andra egendomarna. Om förrättningen skola ägarna underrättas på sätt i 59 § stadgas.

84 §.

Vid all utmätning skall, om gäldenär eller borgenär det äskar, protokoll över förrättningen genast eller, där det ej kan ske, nästa dag hållas honom tillhanda; vare ock utmätningssmannen pliktig, om protokollet ej på stället lämnas till gäldenären, att genast tillställa honom eller, då han ej är när, annan, som enligt 59 § varit om förrättningen tillsagd, skriftlig uppgift på skuldbeloppet till så kapital, som ränta och lagsökningskostnad, grunden för utmätningen och dagen, då den blivit verkställd.

Över verkställd utmätning skall utmätningssmannen, om gäldenären är närvarande, genast överlämna bevis.

Är ej gäldenären tillstädes, skall beviset senast nästa söckendag sändas till honom med posten eller lämnas på annat lämpligt sätt. Var någon som i 60 § 2 mom. sägs tillstädes vid förrättningen, skall tillika ett exemplar genast lämnas denne, med anmodan att underrätta gäldenären där om.

Protokoll över utmätning eller försök därtill skall, om gäldenär eller borgenär begär det, hållas honom till handa utan dröjsmål.

86 §.

Har borgenär, som sökt utmätning, lämnat gäldenär anstånd med betalningen, må ej målet därigenom uppehållas utöver sex månader från den

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

dag, då utmätningssmannen mottagit de i 54 eller 56 § omförmälda handlingar. Fortfar anståndet vid utgången av nämnda tid, vare ansökningen förfallen och gånge verkställd utmätning åter.

Har, då genom domstols eller lag-sökningsdomares utslag intecknad fordran fastställts till betalning ur fast egendom, borgenären icke sist två månader efter det utslaget vunnit laga kraft, antingen med förete-
ende av bevis därom samt av den handling i huvudskrift, på grund var-
av betalning blivit sökt, begärt försäljning av egendomen eller ock äs-
kat tvångsförvaltning, förfalle den verkan utslaget enligt 77 a § med-
fört. Lag samma vare, där borgenä-
ren begärt sådan verkställighet, som
nu sagts, men därefter lämnat gälde-
nären anstånd, som fortfar när sex
månader förflutit från det verkstäl-
ligheten begärdes.

Har borgenären, när intecknad fordran fastställts till betalning ur fast egendom, icke sist två månader efter det beslutet vann laga kraft begärt försäljning eller tvångsförvaltning av egendomen, förfaller den verkan som beslutet enligt 77 a § medfört.

Borgenär, som begär försäljning, är pliktig att förete lagakraftbevis samt i huvudskrift den handling på grund varav betalning blivit sökt. Efterkommer han ej föreläggande här-
om, avskrivs framställningen.

88 b §.

Har fordran — — — — — till sammanträdet.

Har fordran eller rättighet tagits i mät och var, då utmätningen skedde, fråga om fordringens eller rättighe-
tens bestånd beroende på särskild
prövning eller avgjord genom beslut
som ej vunnit laga kraft, må det ut-
mätta ej utan gäldenärens samtycke
säljas förr än tvisten blivit slutligen
avgjord eller ock borgenären ställt
pant eller borgen för den skada som
kan tillskyndas gäldenären genom
försäljningen. Förekommer eljest på
grund av förhållande, som kan an-
tagas vara av tillfällig natur, anled-
ning därtill att utmätt fordran eller
rättighet skall säljas till uppenbart
underpris, anmäl utmätningssmannen
det för överexekutor, som äger för-
ordna om uppskov med försäljningen
på viss tid, överexekutor obetaget att,
om anledning därtill uppkommer,
återkalla beslutet. Det åligger utmät-
ningssmannen att, sedan tid för upp-
skov som nu är sagt gått till ända,
ånyo företaga målet.

Har fordran eller rättighet tagits i mät och var, då utmätningen skedde, fråga om fordringens eller rättighe-
tens bestånd beroende på särskild
prövning eller avgjord genom beslut
som ej vunnit laga kraft, må det ut-
mätta ej utan gäldenärens samtycke
säljas förrän tvisten blivit slutligen
avgjord eller borgenären ställt pant
eller borgen för den skada som kan
tillskyndas gäldenären genom för-
säljningen.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

88 c §.

I mål om utmätning skall utmätningssmannen skyndsamt vidtaga vad på honom ankommer för att utmätningen skall verkställas. Såvitt möjligt skall utmätningförrättning hållas inom fyra veckor från det utmätningssmannen mottog de i 54, 54 a eller 55 § nämnda handlingarna. Lämnar borgenären anstånd med utmätningen och fortfar anståndet utöver sex månader från nämnda tidpunkt, är ansökningsförfallen.

Sedan utmätning skett, åligger det utmätningssmannen eller, om målet är anhängigt hos överexekutor, denne att utan onödigt uppehåll vidtaga erforderliga åtgärder för att försäljning skall komma till stånd. Om ej hinder möter eller uppskov meddelas enligt vad nedan stadgas, skall försäljning ske inom två månader från utmätningen; dock skall beträffande fast egendom, fartyg som sägs i 94 §, luftfartyg och intecknade reservdelar till luftfartyg i stället gälla en tid av fyra månader från utmätningen eller, när intecknad fordran fastställts till betalning ur fast egendom, från det försäljning av egendomen begärdes.

Finnes, då utmätning skett, att gäldenären till följd av sjukdom eller arbetslöshet eller på grund av annan särskild orsak huvudsakligen utan egen skuld råkat i betalningssvårigheter, som kunna antagas vara av tillfällig natur, äge överexekutor, såframt icke borgenärens rätt till betalning äventyras eller hans rätt eljest otillbörligt åsidosättes, förordna om uppskov med försäljning av egendomen på viss tid, ej över sex månader från det utmätningssmannen mottog de i 54 eller 56 § omnämnda handlingar. Överexekutor må föreskriva villkor för uppskovet och, om anledning därtill uppkommer, återkalla förordnandet.

Har genom domstols eller lagsökningsdomares utslag intecknad fordran fastställts till betalning ur fast egendom, skall tid, som ovan sägs,

Kan av särskild anledning antagas att utmätt egendom kommer att säljas till underpris eller finnes, att gäldenären av särskild orsak huvudsakligen utan egen skuld råkat i betalningssvårigheter som kunna antagas vara av tillfällig natur, eller äro eljest synnerliga skäl till uppskov, äger utmätningssmannen eller överexekutor, hos vilken målet är anhängigt, medgiva uppskov med försäljningen på viss tid, såframt icke borgenärens rätt till betalning äventyras eller hans rätt eljest otillbörligt åsidosättes. Uppskov som nu sagts må ej utsträckas utöver sex månader från den tidpunkt som angivits i 2 mom. Medgivandet må förenas med särskilda villkor och, om anledning förekommer därtill, återkallas.

Överexekutor äger, därest föreliggande omständigheter påkalla det,

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

räknas från det försäljning av egendomen begärdes.

Det åligger utmätningsman att, om skäl till uppskov föreligger i ett av honom handlagt mål, göra anmälan därom hos överexekutor. Sedan tid för uppskov gått till ända, skall utmätningsman eller överexekutor, hos vilken målet är anhängigt, ånyo företaga målet.

förordna om ytterligare uppskov med försäljningen. Det åligger utmätningsman att, om skäl till sådant uppskov förekommer i ett av honom handlagt mål, göra anmälan därom hos överexekutor.

Lämnar borgenären anstånd med försäljningen och fortfar anståndet utöver sex månader från den tidpunkt som angivits i 2 mom., skall utmätningen gå åter eller, när fordran fastställts till betalning ur fast egendom, den verkan varom i 77 a § sägs förfalla.

Sedan tid för anstånd eller uppskov gått till ända, skall utmätningsman eller överexekutor, hos vilken målet är anhängigt, självantaga företaga detta.

162 §.

Är ej utmätning förrättad och, där lös egendom av annat slag, än i 163 och 165 §§ sägs, tagits i mät, försäljning därav verkställd inom två månader, sedan landsfiskal emottagit de handlingar, som i 54 och 56 §§ nämnas, och inom en månad, sedan stadsfogde sådana handlingar emottagit; svare utmätningsmannen själv för det belopp, varför utmätning bort ske, i den mån han ej förmår visa, att skada av dröjsmålet icke uppkommit.

Styrker utmätningsmannen, att borgenär lämnat gäldenär anstånd med betalningen eller att för utmätning eller försäljning mött hinder, som utmätningsmannen ej kunnat förekomma, vare han från all ansvarighet fri. Möter sådant hinder, bör det, vid äventyr att det eljest ej må till ursäkt räknas, genast antecknas i den dagbok, som skall av utmätningsmannen hållas.

Har för bestämt fall utmätningsman sist andra söckendagen efter emottagandet av de i 54 och 56 §§ omförmälda handlingarna i sitt ställe, enligt vad särskilt finnes stadgat, satt annan till utmätningsman samt därom omedelbart gjort anteckning i

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

dagboken, skall den ansvarighet, som enligt vad ovan sagts åligger utmätningsmannen, i stället gälla den till utmätningsman satte; dock skall hinder, som avses i andra stycket, för att lända denne till ursäkt genast skriftligen anmälas hos utmätningsmannen.

163 §.

Är fartyg, i annat fall än i 165 § sägs, eller gods i fartyg eller i luftfartyg utmätt, eller skall utmätt fordran eller rättighet säljas, och varder ej det utmätta sålt å landet inom tre månader och i stad inom två månader efter det utmätningsmannen emottagit de i 54 och 56 §§ nämnda handlingar; vare om ansvarigheten lag som i 162 § sägs.

165 §.

Har utmätning skett av fast egendom eller luftfartyg eller intecknade reservdelar till sådant fartyg, eller, å landet, av fartyg, som i 94 § sägs, skall utmätningsmannen så skyndsamt vidtaga alla de åtgärder, vilka på honom ankomma, att försäljningen av det utmätta ej må genom hans vållande fördröjas, i fråga om fast egendom, å landet över fyra månader och i stad över tre månader, samt beträffande annan egendom, som nyss är sagd, över tre månader från mottagandet av de i 54 och 56 §§ nämnda handlingar.

183 §.

Då kvarstad lägges å lös egendom, varde med den så förfaret, som då dylik egendom utmätes; dock vare, där kvarstaden ej sker till säkerhet för fordran, värdering icke av nöden.

Då kvarstad lägges å lös egendom, skall med den så förfaras som då dylik egendom utmätes; om kvarstaden ej sker till säkerhet för fordran, erfordras dock ej värdering. Vad i 56 och 60 a §§ är föreskrivet i fråga om utmätning skall äga motsvarande tillämpning med avseende å verkställighet av kvarstad.

Ej må — — — — — mät tagas.
Har kvarstad — — — — — egendom stadgas.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

185 §.

Lös egendom — — — — — är sagt.

Vad i 56 § 1, 2 och 4 mom. är föreskrivet om utmätning skall äga motsvarande tillämpning med avseende å verkställighet av skingringsförbud. Bestämmelsen i 183 § om försäljning av lös egendom, å vilken lagts kvarstad, skall gälla även i fråga om lös egendom, som ställts under skingringsförbud.

Vad i 183 § är stadgat om försäljning av lös egendom, å vilken lagts kvarstad, skall äga motsvarande tillämpning i fråga om lös egendom, som ställts under skingringsförbud.

193 §.

Förordnande, varom — — — — — av nöden.

Utmätningssmannen äge, där förhållandena därtill föranleda, medgiva skäligt anstånd med vräkningen, dock högst sex dagar utöver den i 1 mom. stadgade tid.

Utmätningssmannen äger, om förhållandena föranleda därtill, medgiva särskilt anstånd med vräkningen under högst en vecka. Äro synnerliga skäl, må anståndet utsträckas att gälla högst fyra veckor, om skälig gottgörelse erlagges för hela den tid anstånd sålunda medgives utöver den i 1 mom. angivna tiden och i övrigt otillbörligt intrång i sökandens eller annans rätt ej vållas.

Vad här — — — — — äga rum.

201 §.

För klagan över utmätning äge gäldenär tid av femton dagar från det utmätningen fullbordats eller blivit i fall, varom i 75 § sägs, hos gäldenären verkställd. Är borgenär missnöjd med förrättningen, ingive sin klagoskrift inom samma tid från det han erhöll del av protokollet över utmätningen.

Vill gäldenär eller borgenär klaga över utmätning, skall han inkomma till överexekutor med klagoskrift inom tre veckor från den dag, då han erhöll del av protokoll eller bevis om utmätningen.

Vidtages rättelse jämlikt 77 § 2 mom., äger borgenären föra talan däremot inom tre veckor från den dag, då han erhöll del av protokoll eller underrättelse om åtgärden.

202 §.

Vill någon klaga över utmätningssmanns åtgärd vid auktion å fast egendom, göre det sist å femtonde dagen därefter; dock att klagan över borgenärsförteckningen, där ej fråga är om bestämmande av lägsta budet eller andra villkor för försäljningen, skall föras i den ordning 203 § stadgar.

Vill någon klaga över utmätningssmanns åtgärd vid auktion å fast egendom, skall han inkomma till överexekutor med klagoskrift inom tre veckor från auktionsdagen; dock att klagan över borgenärsförteckningen, där ej fråga är om bestämmande av lägsta budet eller andra villkor för försäljningen, skall föras i den ordning 203 § stadgar.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

203 §.

Är någon missnöjd med utmätningensmans förslag till fördelning av köpeskillning för utmätningensvis såld egendom eller av medel, som i 143 § 2 mom. avses eller som influtit under tvångsförvaltning, ingive sin klagoskrift till överexekutor *sist å tjugonde dagen* från det förslaget avgavs.

Är någon missnöjd med utmätningensmans förslag till fördelning av köpeskillning för utmätningensvis såld egendom eller av medel, som avses i 143 § 2 mom. eller som influtit under tvångsförvaltning, skall han inkomma till överexekutor med klagoskrift *inom tre veckor från den dag, då förslaget avgavs.*

207 §.

Yrkar borgenär hos överexekutor, att utmätningensman skall, efter ty i 162 och 163 §§ stadgas, själv svara för vad utmätas bort, eller söker någon eljest hos överexekutor skadestånd av utmätningensman, förty att han i utsökningsmål orätt förfarit; äge överexekutor, där han finner sökandens rätt uppenbar, honom därtill förhjälpa. I annat fall varde sökanden hänvisad att sin talan efter stämning vid domstol utföra.

208 a §.

Klagan i fråga om utmätningensmans behörighet må ej föranleda upphävande av redan vidtagen åtgärd, om den som åtgärden rör skäligen kunnat tillvarataga sin rätt hos utmätningensmannen eller hos överexekutor samt åtgärden i övrigt finnes hava varit ändamålsenlig och höra till utmätningensmans åligganden.

Överexekutor äger, när åtgärd av obehörig utmätningensman undanröjes, bestämma vilken utmätningensman som skall företaga målet till ny behandling. Finnes åtgärden böra bestå, oaktat målet bort upptagas av annan utmätningensman, må överexekutor, om skäl äro därtill, överflytta målets fortsatta handläggning till denne.

210 §.

Ej må — — — — — annorledes förordnar.

Utslag, varigenom överexekutor föreskriver ändring med avseende å utmätningensmans åtgärd, skall omedelbart lända till efterrättelse, om ej annorlunda förordnas. I mål om utmät-

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

ning skall dock redan verkställd åtgärd ej gå åter innan utslaget vunnit laga kraft, med mindre överexekutor förordnat därom.

216 §.

Vill någon klaga däröver, att han av överexekutor blivit fälld till ansvar enligt 11 § eller till skadestånd enligt 207 §, och är utslaget ej för honom muntligen avkunnat, åligge honom att inom tre veckor från den dag, utslaget genom överexekutors försorg delgavs honom, inkomma till överexekutor med besvärslaga.

Vill någon klaga däröver, att han av överexekutor blivit fälld till ansvar enligt 11 §, och är utslaget ej för honom muntligen avkunnat, åligger honom att inom tre veckor från den dag, utslaget genom överexekutors försorg delgavs honom, inkomma till överexekutor med besvärslaga.

218 §.

Sedan besvär — — — — — 195 § 1 mom. sägs.

Vad i 53 och 210 §§ sägs skall äga motsvarande tillämpning i fråga om verkställighet av hovrätts utslag eller beslut.

218 a §.

Vad i 208 a § stadgas med avseende å klagan i fråga om utmätningsmans behörighet skall äga motsvarande tillämpning beträffande klagan över att mål upptagits av överexekutor.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1964.

Med avseende å lagens ikraftträdande skall i övrigt gälla följande:

1. 52, 207 och 216 §§ i den äldre lagen skola alljämt tillämpas i fall, då yrkande om skadestånd framställts hos överexekutor före nya lagens ikraftträdande.

2. I fall, då hänvisning att väcka talan vid domstol givits enligt 69 § äldre lydelsen, må den talan, om tiden ej gått till ända före nya lagens ikraftträdande, därefter väckas antingen vid domstol, som var behörig enligt äldre lag, eller vid domstol, som stadgas i nya lagen.

3. Bestämmelserna i 88 c § skola icke äga tillämpning i fråga om uttagande av böter, viten eller annan med brott förenad påföljd, som inne-

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

fattar betalningsskyldighet, och ej heller vid indrivning av vad som i mål eller ärende vid domstol eller eljest i samband med rättegång utgått av allmänna medel och enligt domstolens beslut skall återgäldas.

4. I fråga om tid för klagan, när före nya lagens ikraftträdande utmättningsförrättning hållits eller utmättningsman förrättat auktion eller avgivit fördelningsförslag, skall äldre lydelsen av 201—203 §§ tillämpas.

---

2) Lag

om ändrad lydelse av 3 § förordningen den 20 november 1845 (nr 50 s.

1) i avseende på handel om lösören, som köparen låter i säljarens vård kvarbliva

Härigenom förordnas, att i tredje punkten i 3 § förordningen den 20 november 1845 i avseende på handel om lösören, som köparen låter i säljarens vård kvarbliva,¹ orden »domstolen i den ort, där godset finnes» skola ersättas med orden »den domstol, till vilken utmättningsmannens tjänstgöringsområde hör».

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1964.

I fall då jäv framställts vid utmätningstillfälle före lagens ikraftträdande, må talan, om tiden för dess väckande ej gått till ända före ikraftträdandet, därefter väckas antingen vid domstol, som var behörig enligt äldre lag, eller vid domstol, som stadgas i nya lagen.

---

3) Lag

om ändrad lydelse av 10 kap. 17 § rättegångsbalken

Härigenom förordnas, att punkt 6 i 10 kap. 17 § första stycket rättegångsbalken skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

6. tvist, som angår utmätt lös egendom eller giltigheten av lösöreköpsavhandling och enligt lag skall upptagas av rätten i den ort, där egendomen finnes; eller

6. tvist, som angår utmätt lös egendom eller giltigheten av lösöreköpsavhandling och för vilken behörig domstol är särskilt stadgad; eller

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1964.

¹ Senaste lydelse se SFS 1947: 470.

4) Lag

angående ändrad lydelse av 10 § lagen den 11 juni 1915
(nr 219) om avbetalningsköp

Härigenom förordnas, att 10 § lagen den 11 juni 1915 om avbetalningsköp¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

10 §.

Säljaren äge hos *utmättningsman-
nen i den ort, där godset finnes*, söka
handräckning för godsets återtagan-
de, under förutsättning att om avbe-
telningsköpet upprättats en av köpa-
ren underskriven handling, som

- 1) innehåller förbehåll — — — — — återtaga godset;
- 2) upptager det — — — — — betalning; samt
- 3) angiver vad — — — — — till betalning.

Ansökan om — — — — — bestyrkt avskrift.

Kostnaden för — — — — — av sökanden.

Vad i 59 och 60 §§ utsökningslagen
är föreskrivet i fråga om utmätning
skall äga motsvarande tillämpning
med avseende å handräckning enligt
denna lag.

Säljaren äge hos *utmättningsman-
söka handräckning för godsets åter-
tagande, under förutsättning att om
avbetalningsköpet upprättats en av
köparen underskriven handling, som*

Vad i 56, 59, 60 och 60 a §§ utsök-
ningslagen är föreskrivet i fråga
om utmätning skall äga motsvaran-
de tillämpning med avseende å hand-
räckning enligt denna lag.

*Denna lag träder i kraft den 1 ja-
nuari 1964.*

5) Lag

angående ändring i lagen den 14 juni 1917 (nr 380) om införsel i
avlöning, pension eller livränta

Härigenom förordnas, att 1, 6, 8, 11 och 19—21 §§ lagen den 14 juni 1917 om införsel i avlöning, pension eller livränta² skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)³

1 §.

Är någon enligt *rättens eller doma-
rens beslut* eller skriftligt, av två per-
soner bevittnat avtal pliktig att *till
fullgörande av lagstadgad underhålls-
skyldighet* utgiva underhållsbidrag

Är någon enligt *lagakraftvunnen
dom eller beslut, som må verkställas
lika med sådan dom, eller enligt
skriftligt, av två personer bevittnat
avtal pliktig att utgiva underhålls-*

¹ Senaste lydelse se SFS 1953: 152.

² Senaste lydelse av 6 § se SFS 1950: 179, av 8 § se 1925: 71, av 11 § se 1944: 304, av 20 § se 1924: 370 och av 21 § se 1956: 97.

³ Mindre språkliga ändringar har i regel icke utmärkts genom kursivering.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

till barn, adoptivbarn, föräldrar, adoptivföräldrar eller den, med vilken han är eller varit gift eller utom äktenskap avlat barn, och underlåter han att betala förfallet belopp, äge den till underhåll berättigade erhålla införsel i den underhållsskyldige tillkommande avlöning för tjänst eller annan arbetsanställning till gäldande av så väl förfallet belopp som bidraget i övrigt, i den mån det förfaller till betalning.

bidrag enligt giftermåls- eller föräldrabalken och underlåter han att betala förfallet belopp, äger den underhållsberättigade erhålla införsel i den underhållsskyldiges avlöning för tjänst eller annan arbetsanställning till gäldande av såväl förfallet belopp som bidraget i övrigt, i den mån det förfaller till betalning.

Är talan om avtal, som avses i första stycket, anhängig vid domstol, äger denna förordna, att införsel på grund av avtalet tills vidare ej må äga rum.

6 §.

Införsel må ej beviljas till gäldande av bidragsbelopp, som förfallit till betalning, när fråga är om bidrag som fader till barn utom äktenskap har att erlægga till barnets moder, tidigare än två år samt eljest tidigare än ett år, innan beslutet meddelas. Ej heller må bestämmelse givas, enligt vilken avlöning skulle komma att innehållas för annat bidragsbelopp än sådant, som är förfallet, då innehållandet skall äga rum, eller som näst därefter förfaller.

Införsel må ej äga rum till gäldande av bidragsbelopp, som förfallit till betalning tidigare än två år före början av den kalendermånad, under vilken verkställigheten skall ske. Vid tillämpning av vad nu sagts skall bidrag, varom sägs i 7 kap. 10 § föräldrabalken, icke anses förfallet till betalning innan det blivit till beloppet bestämt.

I beslut om införsel må ej givas bestämmelse, enligt vilken avlöning skulle komma att innehållas för annat bidragsbelopp än sådant som är förfallet då innehållandet skall äga rum eller som förfaller näst därefter.

8 §.

Yppas, efter — — — — — sådan jämkning.

Hava förfallna — — — — — utmätningssmannen upphävt.

Sedan underhållsskyldigheten upphört, skall, där ej fråga är om underhållsbidrag, som fader till barn utom äktenskap har att erlægga till barnets moder, beslut om införsel ej vidare äga tillämpning, ändå att den underhållsskyldige häftar för oguldet underhållsbidrag.

11 §.

Det åligger arbetsgivaren att, å tid som utmätningssmannen bestämmer, en gång i månaden insätta innehållet belopp å tjänstepostgirokonto, som denne anvisar, eller, om något

Det åligger arbetsgivaren att, å tid som utmätningssmannen bestämmer, en gång i månaden tillställa utmätningssmannen innehållet belopp eller, om något belopp ej innehållits, med

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

belopp ej innehållits, med angivande av orsaken göra anmälan härom till utmätningssmannen; dock äge denne, om särskilda skäl därtill föranleda, bestämma längre tids mellanrum än nu sagts.

angivande av orsaken göra anmälan härom till utmätningssmannen; dock äger denne, om särskilda skäl föranleda därtill, bestämma längre tids mellanrum än nu sagts. *Innehållet belopp skall insättas på tjänstepostgirokonto som utmätningssmannen anvisar, om ej Konungen medgivit att medlen i stället må redovisas på annat sätt.*

Utmätningssmannen äge — — — — — som innehållits.

Har den — — — — — till utmätningssmannen.

Utmätningssmannen skall — — — — — å införseln.

Till utmätningssmannen — — — — — är förfallet.

19 §.

Vad i denna lag är stadgat om införsel i avlöning skall äga motsvarande tillämpning i fråga om införsel i underhållsskyldig tillkommande pension eller livränta, ändock att sådan pension eller livränta *enligt lag eller Konungens förordnande* är undantagen från utmätning för gäld.

Vad i denna lag är stadgat om införsel i avlöning skall äga motsvarande tillämpning i fråga om införsel i underhållsskyldig tillkommande pension eller livränta, ändock att sådan pension eller livränta är undantagen från utmätning för gäld.

Med underhållsskyldig tillkommande förmån, som avses i första stycket, skall jämföras sjukpenning eller annan dagersättning, som utgår på grund av sjukdom eller olycksfall eller av annan sådan anledning. Beträffande ärenden om införsel i dylik ersättning må dock Konungen stadga de avvikelser från lagens bestämmelser om förfarandet som föranledas av ärendenas beskaffenhet.

20 §.

Är enskild försörjningsskyldig enligt myndighets beslut pliktig att till *fattigvårdsstyrelse* utgiva bidrag till den försörjningsberättigades underhåll för tid efter beslutets meddelande, skall beträffande sådant bidrag vad i denna lag är stadgat om införsel i *avlöning, pension eller livränta* för underhållsbidrag, som utgår till den underhållsberättigade, äga motsvarande tillämpning.

Lag samma vare beträffande sådant bidrag till barns vård, som någon enligt myndighets beslut eller skriftligt, av två personer bevittnat avtal är pliktig att till fullgörande av ersätt-

Är enskild försörjningsskyldig enligt myndighets beslut pliktig att till *socialnämnd* utgiva bidrag till den försörjningsberättigades underhåll för tid efter beslutets meddelande, skall beträffande sådant bidrag vad i denna lag är stadgat om införsel för underhållsbidrag, som utgår till den underhållsberättigade, äga motsvarande tillämpning.

Lag samma vare beträffande sådant bidrag till barns vård, som någon enligt myndighets beslut eller skriftligt, av två personer bevittnat avtal är pliktig att till fullgörande av ersätt-

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

ningsskyldighet jämlikt lagen om barnavårds- ningsskyldighet jämlikt barnavårds-
samhällets barnavård utgiva till barn- lagen utgiva till barnavårdsnämnd för
navårdsnämnd för tid efter beslutets tid efter beslutets meddelande eller
meddelande eller avtalets träffande. avtalets träffande.

21 §.

Häftar någon — — — — — och undantag:

- 1) Vad i — — — — — avgiva yttrande.
- 2) Sedan tre — — — — — äga tillämpning.
- 3) Beviljas införsel — — — — — bidragets betalning.
Har gäldenär — — — — — efter skatteavdraget.
- 4) Vad i — — — — — äga tillämpning.
- 5) Det åligger — — — — — hos denne.
- 6) Arbetsgivaren vare — — — — — hava innehållits.
- 7) I fråga — — — — — meddelade bestämmelser.
- 8) Finnes beträffande — — — — — sådant biträde.

9) Införsel må ej beviljas i sjukpenning eller annan dag ersättning, som utgår på grund av sjukdom eller olycksfall eller av annan sådan anledning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1964.

Beslut om införsel, som är gällande vid lagens ikraftträdande, må jämväl därefter tillämpas i enlighet med äldre lag, intill dess part påkallar tillämpning av 6 § i dess nya lydelse eller eljest beslut om jämkning eller nytt beslut meddelas. Upphör i sådant fall underhållsskyldigheten och kan till följd därav enligt 8 § i dess äldre lydelse införsel ej vidare äga rum, må beslutet tillämpas enligt vad i 6 § i dess nya lydelse sägs, även om beslutet har annat innehåll.

6) Förordning

om ändrad lydelse av 60 § 3 mom. uppbördsförordningen den
5 juni 1953 (nr 272)

Härigenom förordnas, att 60 § 3 mom. uppbördsförordningen den 5 juni 1953¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

60 §.

3 mom. Vad i utsökningslagen stad- 3 mom. Bestämmelserna i 88 c § ut-
gas om skyldighet för borgenär att i sökningslagen skola icke äga tillämp-

¹ Senaste lydelse se SFS 1954: 340.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

vissa fall förskjuta kostnad äger ej tillämpning vid utmätning för skatt.

Utmätning må även i gäldenärens frånvaro genast förrättas utan att sådan underrättelse, varom i 59 och 60 §§ utsökningslagen sägs, blivit honom meddelad. Skall utmätning ske av gäldenären tillhörig fast egendom, som finnes å annan ort än där han har sitt hemvist, skall dock underrättelse jämte uppgift om förrättningsstället med rekommenderat tjänstebrev senast fjorton dagar före förrättningen avsändas till gäldenären under adress, som angivits i restlängden eller eljest kan av utmätningsmannen utrönas. Återkommer brevet såsom obeställbart, skall utmätningsmannen därom underrätta överexekutor vid insändandet av protokoll över utmätningen; och åligger det i sådant fall överexekutor att, innan vidare åtgärder för egendomens försäljning vidtagas, anställa de ytterligare efterforskningar rörande gäldenärens vistelseort, som med hänsyn till av utmätningsmannen redan vidtagna åtgärder och övriga omständigheter må anses erforderliga, samt, om vistelseorten därvid utrönes, på sätt överexekutor finner lämpligt lämna gäldenären underrättelse om utmätningen. Har egendomen veterligen övergått till ny ägare, skola åtgärder varom i detta stycke sägs i stället vidtagas för hans underrättande. Kan hans adress ej utrönas, bör dock underrättelse lämnas förre ägaren.

ning vid utmätning för skatt, ej heller vad i nämnda lag stadgas om skyldighet för borgenär att i vissa fall förskjuta kostnad.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1964.

I samband med propositionen har utskottet behandlat två i anledning av densamma väckta motioner, nämligen

d e l s motionen II: 735 av herr *Hamrin* i Jönköping,

d e l s motionen II: 736 av herrar *Wahrendorff* och *Börjesson* i Falköping.

För yrkandena i motionerna samt de skäl motionärerna anfört till stöd därför lämnas redogörelse i det följande.

Propositionens huvudsakliga innehåll

På grundval av ett delbetänkande från lagberedningen föreslås i propositionen ett flertal partiella reformer inom utsökningsrätten, i avbidan på den mera genomgripande omarbetning av utsökningslagstiftningen som ingår i beredningens uppdrag.

Huvudparten av förslagen rör utmätningsinstitutet. Sålunda föreslås, att utmätning i likhet med vad som gäller i fråga om införsel skall kunna ske på grundval av skriftligt avtal om underhållsbidrag. Utmätningensmannen i gäldenärens hemvist föreslås få generell kompetens att verkställa utmätning i gäldenärens egendom, oavsett om denna finnes inom utmätningsmannens distrikt eller icke, med rätt för borgenären att om han det hellre vill vända sig till utmätningsmannen i den ort, där egendomen finnes. I propositionen förordas vidare mera tidsenliga former för gäldenärens underrättande om förestående utmätning och verkställd utmätning. Propositionen innehåller även förslag om befogenhet för utmätningsman att vidtaga interimistiska åtgärder för att säkerställa eventuell utmätning. Därjämte föreslås utmätningsman få befogenhet att inom viss kortare tid själv rätta utmätning som blivit felaktig. Vidare förordas en viss uppmjukning av de tidsfrister, som nu gäller för vidtagande av olika utmätningsåtgärder.

Vad angår vräkningensinstitutet innehåller propositionen förslag om vidgade möjligheter att medge anstånd med vräkning.

I införsellagen förordas ändrade regler om preskription av rätten till införsel för äldre underhållsbidrag. Vidare föreslås rätt att även efter underhållsskyldighetens upphörande få införsel för oguldna underhållsbidrag. Propositionen upptager även förslag om rätt till införsel i sjukpenning och annan dylik dagersättning för uttagande av underhållsbidrag.

Den nya lagstiftningen föreslås träda i kraft den 1 januari 1964.

Lagförslagets tillkomst

Krav på en mera allmän översyn av utsökningsrätten började framföras under 1940-talet. Vid 1945 års riksdag väcktes motioner i ämnet med hemställan att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om revision av UL och i samband därmed stående lagstiftning. Första lagutskottet framhöll i avgivet utlåtande bl. a., att UL icke svarade mot nutida krav samt att bristerna kunde avhjälpas endast genom en fullständig omarbetning. Enligt vad utskottet vidare anförde skulle det reformarbete utskottet förordade bli av stor omfattning och säkerligen taga åtskillig tid i anspråk. Utskottet fann det därför önskvärt, att utredningsarbetet icke skulle komma att hindra partiella reformer, vilkas genomförande var så trängande att de ej borde anstå ända till det stora reformarbetets slut. Riksdagen biföll i enlighet med utskottets hemställan motionärernas yrkande (L'U 39, Rskr 365).

Under 1940-talet framställdes vidare krav om ändring av utsökningslagstiftningen på en speciell punkt, nämligen så att införsel skulle kunna

beviljas för skadestånd i brottmål. I motioner vid 1944 års riksdag hemställdes sålunda om utredning och förslag till sådana ändringar av InfL, att införsel kunde erhållas jämväl för skadestånd som utdömts på grund av misshandelsbrott. Första lagutskottet fann förslaget värt beaktande men hemställde likväl, att motionerna icke skulle föranleda till någon riksdagens åtgärd, enär frågan borde lösas i ett större sammanhang. — Frågan om utvidgning av införselinstitutet till att avse skadeståndsfordringar på grund av brott har därefter varit föremål för behandling i olika former vid riksdagarna 1952, 1954, 1957, 1958, 1959, 1960 och 1961. Den har också berörts av strafflagberedningen i dess slutbetänkande med förslag till »Skyddslag» (SOU 1956: 55). På senare tid har röster även höjts för att införselinstitutet borde ställas till förfogande för indrivning av fordringar i allmänhet.

Under 1950-talet har i åtskilliga sammanhang betonats angelägenheten av att det genom 1945 års riksdagsskrivelse begärda lagstiftningsarbetet snarast kom till stånd. Bland annat har riksdagen år 1957 ånyo framhållit, att den blivande utredningen borde få möjlighet att framlägga förslag, avsedda att i avbidan på en helt ny utskökningslagstiftning tills vidare komplettera UL (L^U 9, Rskr 127).

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 20 september 1957 tillattes en särskild utredning för förberedande översyn av UL och därmed sammanhängande lagstiftning. I direktiven för utredningen angavs, att det förberedelsearbete som skulle utföras borde taga sikte på att kartlägga problemen och planlägga en reform av hela utskökningsrätten; i den mån det emellertid under arbetets gång visade sig, att vissa spörsmål var av sådan beskaffenhet att de trängde till omedelbar lösning, borde förslag till erforderliga lagändringar utarbetas och framläggas.

Till utredningen överlämnades, för att tagas i beaktande vid dess arbete, ett stort antal under årens lopp inkomna framställningar och förslag om ändringar på utskökningslagstiftningens område jämte material som samlats i anslutning därtill.

Genom rundfrågor till ett avsevärt antal myndigheter m. fl. insamlade den förberedande utredningen själv material om de brister som givit sig till känna på utskökningsrättens område och vad som enligt de olika instansernas mening borde åtgöras för att komma till rätta med förhållandena. Utredningen verkställde också specialundersökningar beträffande flera problem, bl. a. undersökningar av statistisk natur. På utredningens förslag genomfördes ett par smärre reformer; därjämte utarbetades inom utredningen preliminära utkast till vissa andra reformer.

Den förberedande utredningen upphörde med utgången av oktober 1960. Dess material överlämnades därvid till lagberedningen.

Genom beslut den 30 september 1960 har Kungl. Maj:t bestämt, att lagberedningen skulle upptaga frågan om reformering av utskökningslagen och därmed sammanhängande lagstiftning. Samtidigt utsågs till ordförande i beredningen justitierådet A. G. Walin och till ledamöter hovrättsråden C. U. V. Lundvik och H. N. I. Ulveson.

Beredningen är enligt sina direktiv oförhindrad att, i den mån under ar-

betets gång anledning därtill yppas, framlägga förslag till partiella reformer i avvaktan på översynen av lagstiftningen i dess helhet. I enlighet härmed har beredningen med förtur upptagit ett antal frågor om utmätning, handräckning och införsel m. m. och därvid begagnat sig av det material som samlats av den med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 20 september 1957 tillsatta utredningen för förberedande översyn av utsökningslagen m. m. Resultatet av arbetet föreligger i form av betänkande den 6 oktober 1961 — »Utsökningsrätt I» (SOU 1961: 53) — med förslag till vissa partiella reformer som det funnits angeläget att snarast genomföra.

Över betänkandet har efter remiss utlåtanden avgivits av socialstyrelsen, riksrevisionsverket, överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Malmöhus, Örebro, Västernorrlands och Norrbottens län, överexekutorerna i Göteborg och Norrköping samt uppbördsutredningen.

Överståthållarämbetet har bifogat yttrande av exekutionsdirektören i Stockholm. Länsstyrelserna har överlämnat, länsstyrelsen i Malmöhus län yttranden från överexekutor i Malmö och stadsfogdarna därstädes ävensom från landsfiskalen-utmätningssmannen i Eslövs distrikt samt landsfiskalerna i Höganäs, Mörarps och Svedala distrikt, länsstyrelsen i Örebro län yttranden från landsfiskalen-utmätningssmannen i Karlskoga distrikt, landsfiskalen i Lekebergs distrikt och styrelsen för länsavdelningen av föreningen Sveriges landsfiskaler, länsstyrelsen i Västernorrlands län yttranden från landsfiskalerna-utmätningssmännen i Sköns och Sollefteå distrikt, landsfiskalerna i Kramfors, Torps och Ramsele distrikt, stadsfogdarna i Härnösand och Sundsvall ävensom Västernorrlands länsavdelning av föreningen Sveriges landsfiskaler samt länsstyrelsen i Norrbottens län yttranden från landsfiskalerna-utmätningssmännen i Bodens, Gällivare, Kiruna och Piteå distrikt och stadsfogden i Luleå. Överexekutorerna i Göteborg och Norrköping har var för sig bifogat yttranden av förste och andre stadsfogdarna i sladen.

Riksförsäkringsverket har avgivit infordrat utlåtande i vad angår frågan om införsel i sjukpenning. Ämbetsverket har därvid samrått med Svenska sjukkassee förbundet och Socialförsäkringsbolagens förening.

Tillfälle att avgiva yttrande över betänkandet har även beretts uppbördsorganisationskommittén, Sveriges advokatsamfund, Föreningarna Sveriges landsfiskaler och Sveriges stadsfogdar, Svenska exekutionsmännens riksförbund, Svenska stadsförbundet, Svenska landskommunernas förbund, Svenska socialvårdsförbundet, Sveriges fastighetsägareförbund, Hyresgästernas riksförbund, Riksförbundet Landsbygdens folk, Stockholms stads rättshjälpsanstalt, Göteborgs stads rättshjälpsanstalt, Fredrika-Bremer-Förbundet, Sveriges husmodersföreningars riksförbund och Yrkeskvinnors samarbetsförbund. Yttranden har inkommit från samtliga utom uppbördsorganisationskommittén.

Yttranden har jämväl inkommit från Föreningen Sveriges rättshjälpsjurister och Svenska företagares riksförbund. Dessutom har besvärssakkunniga ingivit en av betänkandet föranledd promemoria angående förfarandet i utsökningsmål.

Sedan lagrådets utlåtande över lagberedningens förenämnda förslag inhämtats, har ärendet varit föremål för ytterligare överväganden inom justitiedepartementet.

Gällande utsökningsrätt

Den främsta källan till utsökningsrätten är allttjämt 1877 års utsökningslag (UL), som trädde i kraft den 1 januari 1879 och då ersatte utsökningsbalken i 1734 års lag. UL har under sin giltighetstid ändrats i åtskilliga avseenden. Mest genomgripande var de ändringar som skedde genom 1912 års lagstiftning om exekution i fast egendom. När landsfiskal vid 1917 års omorganisation av fögderiförvaltningen blev utmättningsman på landet, vidtogs åtskilliga ändringar av praktisk-organisatorisk art. År 1919 ändrades reglerna om vad som skall undantagas från utmätning, de s. k. beneficiumreglerna, vilka även senare jämkats. En reform av principiell räckvidd skedde genom 1937 års lagsökningslag, som flyttade lagsökningsprocessen från utsökningsmyndighet till judiciell myndighet. Samma år tillkom den s. k. lex Marsjö med vissa nya bestämmelser om utmätning och realisation av fordran och annan rättighet. Vidare har UL år 1946 ändrats i åtskilliga delar med anledning av nya rättegångsbalken. Under årens lopp har UL också i övrigt ändrats på olika punkter — ofta i samband med lagstiftningsarbeten på andra rättsområden.

Vid sidan av utsökningslagen har tillkommit annan exekutionsrättslig lagstiftning, framför allt 1917 års lag om införsel i avlöning, pension eller livränta (InfL). Till InfL ansluter sig den samtidigt tillkomna lagen om förbud för vissa underhållsskyldiga att avflytta från riket. Praktiskt betydelsefulla är vidare de exekutionsrättsliga bestämmelserna i 1915 års lag om avbetalningsköp (AvbL).

UL, AvbL och InfL kompletteras av de s. k. dagbokskungörelserna (DbKU och DbKInf), båda från år 1917. I administrativ ordning har också meddelats särskilda kungörelser om domsverkställare och om exekutionsbiträden. Av praktisk vikt särskilt för utmättningsmännens förrättningar enligt UL och AvbL är vidare 1878 års förordning angående ersättning till förrättningsmän för utmätning i enskilda mål samt till stämmingsmän m. m. (ErsF 1878).

På grundval av konventioner med främmande stater har tillkommit flera lagar om verkställighet av utländska domar m. m. De viktigaste är 1931 års lag om indrivning i Sverige av underhållsbidrag, fastställda i Danmark, Finland, Island eller Norge (Nord IndrL) samt 1932 års lag om erkännande och verkställighet av dom, som meddelats i Danmark, Finland, Island eller Norge (Nord VerkstL). 1931 års lag har nyligen ersatts av lagen den 21 september 1962 om indrivning i Sverige av underhållsbidrag fastställda i Danmark, Finland, Island och Norge.

Bland lagar som kompletterar UL förtjänar slutligen nämnas 1921 års

lag om utmätningsed, som reglerar frågan om utmätningsgäldenärs skyldighet att under edsplikt uppgiva sina tillgångar, samt 1955 års lag med särskilda bestämmelser om försäljning av utmätt luftfartyg m. m.

UL äger icke direkt tillämpning på utmätning för utskylder, allmänna avgifter, expeditionslösen, hantlangning vid laga skifte eller »annat dylikt» (14 § Up). Genom särskilda stadganden i 1953 års uppbördsförordning (UppbF) och tillämpningskungörelsen till denna förordning (TK UppbF) har emellertid bestämmelserna om utmätning i UL med vissa modifieringar gjorts tillämpliga även i dessa fall. — I fråga om verkställighet av beslut, varigenom någon i brottmål dömts till böter eller vite m. m., gäller med visst förbehåll ULs utmätningsbestämmelser enligt särskild föreskrift i 22 § Up. En undantagsföreskrift som vidgar gäldenärens beneficium meddelas i 4 § andra stycket av 1937 års lag om verkställighet av bötesstraff.

Bestämmelserna om verkställighet av anspråk som tillkommer det allmänna på offentligrättslig grund har mycket stor betydelse. Restlängder eller indrivningskort för skatter, respektive saköreslängder eller indrivningskort för böter är i själva verket de exekutionstitlar som tillämpas mest.

Huvuddragen av lagberedningens förslag

Beredningen understryker i sitt betänkande, att frågan om revision av utsökningsrätten rör såväl materiellrättsliga och processuella som organisatoriska problem samt att beredningen nu ej är beredd att taga slutlig ståndpunkt i den organisatoriska frågan. Sin preliminära inställning i denna fråga har beredningen närmare utvecklat i remissutlåtanden över stadsdomstolsutredningens och polisutredningens betänkanden.

Bland de önskemål som i övrigt framställts om ändringar inom utsökningsrätten finns enligt beredningen flera som vart för sig rör mera begränsade praktiska spörsmål, särskilt beträffande utmätning och införsel, och som i viss utsträckning kan upptagas till behandling utan samband med en mer eller mindre djupgående organisatorisk omdaning och utan avvaktan på fullständig genomgång av ämnet. Visserligen kan det — anför beredningen — alltid befaras, att partiella ändringar på området kan behöva framdeles modifieras. Enligt beredningens mening kan dock denna invändning ej tillmätas avgörande vikt, när det gäller aktuella missförhållanden som i dagliga livet gör sig gällande. Beredningen har ansett, att med förtur bör upptagas dels ett antal spörsmål om utmätning och handräckning, dels hela införselinstitutet och har planlagt sitt arbete därefter. Under det fortsatta arbetet får visa sig, huruvida även andra spörsmål ägnar sig för att upptagas med förtur.

Beredningen framhåller, att de partiella reformerna bör begränsas till sådana frågor som är särskilt aktuella och som kan behandlas utan större risk för att därå nedlagt arbete skall vara bortkastat vid den allmänna översynen av utsökningsrätten. Uppgiften bör enligt beredningens mening ock-

så avgränsas så, att den snabbt kan genomföras och de ändrade bestämmelserna hinner vara till nytta någon tid innan ett större förslag kan väntas bli genomfört. Hur ett urval lämpligen bör äga rum, kan självfallet vara föremål för delade meningar. Beredningen finner det också tydligt, att ämnet för en partiell reform som ej genomförs efter systematiska grunder blir ganska heterogent. Detta har beredningen dock ej ansett i och för sig böra avskräcka, om det ej medför praktiska svårigheter i tillämpningen. Beredningen har beslutat att först framlägga förslag rörande vissa frågor som huvudsakligen rör utmätning sinstitutet samt att samtidigt upptaga ett par begränsade spörsmål beträffande införsel.

I fråga om införsel har även andra viktiga önskemål framställts, och enligt beredningens mening är införselinstitutet överhuvud ej så väl infogat i rättssystemet. Av särskild betydelse beträffande införsel är — framhåller beredningen — huruvida institutet i en eller annan form skall komma till användning även för indrivning av andra fordringar än som nu omfattas av införsellagen. Detta är tydligen en ömtålig och svårlöst fråga. Även andra alternativ än utvidgning av det nuvarande införselinstitutet behöver närmare prövas. Beredningen har trots det vara lämpligt att i ett senare delbetänkande framlägga förslag om införselinstitutet i dess helhet.

Bland de spörsmål rörande utmätning sinstitutet som beredningen valt att nu behandla står till en början frågan om rätt att erhålla utmätning på grund av avtal om underhållsbidrag m. m. (54 a § i förslaget till lag om ändring i UL). Beredningens förslag i denna del innebär i stort sett en parallell till vad som redan gäller om införsel. Enligt den föreslagna huvudregeln skall, på grund av skriftligt avtal som bevitnats av två personer, utmätning få äga rum för bidrag, som någon enligt avtalet skolat utgiva till fullgörande av underhållsskyldighet jämlikt giftermåls- eller föräldrabalken.

Beredningen har också upptagit ett antal viktiga spörsmål beträffande utmätning smans lokala kompetens (2, 56, 56 a, 69, 183 och 185 §§ i nyssnämnda förslag). Utmätning skall enligt förslaget alltid få sökas hos utmätning smannen där gäldenären har sitt hemvist. I fråga om egendom som finns på annan ort skall emellertid utmätning också få sökas där egendomen är, och utmätning av fordran i pengar skall därjämte få sökas där den förpliktade, sekundogäldenären, är. Utmätning smann som enligt någon av dessa behörighetsregler upptagit mål om utmätning till behandling skall, för det fall att åtgärd erfordras inom annan utmätning smans område, ha flera olika möjligheter att åstadkomma en lämplig lösning. Dels skall han själv kunna vidtaga åtgärden, genom att bege sig in på den andre utmätning smannens område. Dels skall han äga påkalla biträde med åtgärden av den andre utmätning smannen. Slutligen skall han också få överlämna hela målet till den andre, om det är ändamålsenligt. Förslaget innebär bland annat större frihet att välja lämplig plats för exekutiv auktion å lös egendom, varigenom man hoppas att ett bättre ekonomiskt resultat av verkställigheten skall kunna vinnas.

En fråga som enligt beredningens mening bör särskilt övervägas är, huruvida bestämmelserna om överlämnande av mål lämpligen kan göras tillämpliga i fråga om utmätning, vilken ingår som led i indrivningsförfarande beträffande böter, skatter o. l., och huruvida man i så fall bör ändra gällande föreskrifter om handräckning i sådana ärenden. Till denna fråga anser sig beredningen icke böra taga ställning. Beredningen framhåller emellertid, att anledning torde finnas att överse de författningar som närmare reglerar skatte- och bötesindrivningen för att i den mån så prövas lämpligt bringa dem till överensstämmelse med den ordning som föreslås för de enskilda målen.

Vidare har beredningen upptagit frågor angående gäldenärens underrättande i mål om utmätning (59, 60, 79 och 84 §§ i förslaget till lag om ändring i UL). Mera tidsenliga former föreslås för gäldenärens underrättande före utmätning, och förslaget innehåller även bestämmelser som avser att trygga gäldenärens intresse av att få kännedom om utmätning som skett i hans frånvaro. Detaljföreskrifter i dessa hänseenden skall enligt förslaget meddelas i administrativ väg. Beredningen menar, att de av beredningen föreslagna underrättelsebestämmelserna skall användas även vid utmätning, vilken ingår som led i indrivningsförfarande beträffande skatter, böter o. l.

Vidgad befogenhet att tillgripa interimistiska åtgärder skall enligt förslaget tilläggas utmätningsman för det fall att utmätning eller kvarstad icke genast kan verkställas (60 a och 183 §§). Sådan åtgärd skall emellertid ej få upprätthållas längre än som oundgängligen erfordras och högst två veckor.

En annan ökning av utmätningsmans befogenheter innefattas i förslaget att utmätningsman själv skall äga föranstalta om rättelse av utmätning, när det visar sig att den kommit att omfatta tredje mans egendom eller egendom som eljest ej bort utmätas (77 §). Rättelse skall dock ej få vidtagas senare än två veckor från det förrättningen ägde rum.

ULs regler angående tidsfrister och utmätningsmans ansvar i mål om utmätning föreslås ändrade i viktiga hänseenden (52, 86, 88 b, 88 c, 162, 163, 165, 207 och 216 §§). Huvudprinciperna skall vara, att utmätningsman skyndsamt skall vidtaga vad på honom ankommer för att utmätningen skall verkställas och att han, sedan utmätning väl skett, skall utan onödigt uppehåll vidtaga erforderliga åtgärder för att försäljning skall komma till stånd. Utmättingsförrättning skall såvitt möjligt hållas i stad inom två veckor och på landet inom fyra veckor och försäljning i regel ske inom tre månader från utmätningen, med möjlighet till uppskov. Tidsfristerna för försäljning av utmätt egendom skall äga tillämpning även beträffande överexekutor och särskilt förordnad auktionsförrättare, t. ex. vid exekutiv försäljning av fast egendom. Det speciella skadeståndsansvar som nu gäller för utmätningsman, om han försitter stadgad frist, föreslås slopat. Enligt förslaget skall vidare borgenärens befogenhet att lämna anstånd vidgas så, att en särskild sexmånadersfrist införes för anstånd med

själva utmätningförrättningen och en annan frist av samma längd stadgas för anstånd med realisationsförfarandet.

Beredningens förslag innefattar också vidgade möjligheter för utmätningssman att lämna anstånd med vräkning (193 §). Om synnerliga skäl är därtill, skall anstånd kunna medges intill fyra veckor utöver den obligatoriska varselfristen om fyra dagar. Längre anstånd än en vecka får dock lämnas endast om skälig gottgörelse för hela anståndstiden erläggs till hyresvärderna och i övrigt otillbörligt intrång i sökandens eller annans rätt icke vållas.

I ett särskilt avsnitt av beredningens förslag behandlas vissa verkställighets- och fullföljdsfrågor (53, 201—203, 208 a, 210, 218 och 218 a §§). Vid meddelande av beslut i utsökningsmål skall överexekutor och hovrätt kunna förordna, att beslutet icke får verkställas förrän det vunnit laga kraft. En särskild regel föreslås emellertid för det fallet att överexekutor eller hovrätt undanröjer utmätning eller eljest föreskriver ändring däri. I sådant fall skall redan verkställd åtgärd ej gå åter innan ändringsbeslutet vunnit laga kraft, om ej annorlunda förordnats. — Klagotiderna i mål om utmätning föreslås jämkade så att de bättre skall tillgodose rättssäkerhetens krav. Den viktigaste ändringen innebär, att klagotiden vad angår själva utmätningen för både borgenär och gäldenär utsträcks från 15 dagar till tre veckor och skall räknas från delfäendet av protokoll eller bevis om utmätningen. — Vidare föreslås att högre instans, även om den finner att utmätningssman saknat lokal kompetens, skall kunna låta vidtagen åtgärd bestå, om vederbörande haft tillfälle att tillvarata sin rätt och åtgärden i övrigt var ändamålsenlig.

I fråga om handräckning enligt lagen om avbetalningsköp har beredningen funnit lämpligt föreslå några ändringar, som direkt ansluter sig till vissa av reformerna rörande utmätningensinstitutet (se förslaget till ändrad lydelse av 10 § AvbL). Ändringarna avser frågorna om utmätningssmans lokala kompetens, om underrättande av gäldenären-köparen före handräckningen och om befogenhet för utmätningssmannen att vidtaga interimistiska åtgärder.

De förslag till ändringar i införsellagen som beredningen ansett sig böra framlägga i detta sammanhang ansluter sig endast på en punkt direkt till ändringsförslagen rörande UL. Det gäller 1 § InfL — dess innehåll har i redaktionellt och delvis även i sakligt hänseende jämkats till överensstämmelse med den föreslagna 54 a § UL. Vidare föreslås ändrade regler i fråga om möjligheten att uttaga äldre bidragsbelopp genom införsel. Enligt förslaget skall införsel ej få äga rum till gäldande av bidragsbelopp, som förfallit till betalning tidigare än två år före början av den kalendermånad, under vilken verkställigheten skall ske (6 §). Sedan underhållsskyldigheten upphört, får nu i regel införsel ej äga rum, även om äldre bidrag utestår oguldna; undantag härifrån gäller endast i fråga om underhållsbidrag som fader till barn utom äktenskap har att erlägga till barnets moder. Beredningen föreslår i stället som huvudregel, att införsel

utan hinder av underhållsskyldighetens upphörande skall få fortgå intill ett år därefter. Om den underhållsberättigade avlidit eller underhållsskyldigheten mot frånskild make upphört till följd av att denne gift om sig, skall dock fortsatt införsel vara utesluten (8 §). En mindre jämkning föreslås i reglerna om arbetsgivares redovisningsskyldighet. Det skall enligt förslaget öppnas möjlighet till redovisning även i annan ordning än genom insättning på tjänstepostgirokonto som utmätningsmannen anvisar (11 §). Slutligen föreslås, att införsel skall kunna erhållas också i sjukpenning och annan dagersättning som utgår på grund av sjukdom eller olycksfall eller av annan sådan anledning (19 §).

Vid ett möte med delegerade från Danmark, Finland och Norge har beredningens förslag genomgått i huvudsakliga delar. Man enades därvid om att det icke med hänsyn till det nordiska lagsarbetet på utökningsrättens område kan anses möta något hinder att omedelbart genomföra de av beredningen planerade partiella reformerna.

I anslutning till de föreslagna lagändringarna har beredningen också upprättat utkast till administrativa föreskrifter. Vidare har beredningen förordat, att frågan om införande av en schablonmässigt beräknad exekutionsavgift görs till föremål för särskild utredning.

Lagberedningens förslag till lagtext har i de delar, som ej överensstämmer med de i propositionen framlagda förslagen till lagtext, intagits i propositionen såsom bilaga, s. 193—199.

Remissyttrandena

Lagberedningens förslag har i flertalet yttranden hälsats med tillfredsställelse. Behovet av omedelbara lagstiftningsåtgärder på utökningsrättens område har allmänt vitsordats, och beredningens urval av ämnen för en partiell reform har i huvudsak tillstyrkts eller lämnats utan erinran. Emellertid har från några håll framförts önskemål om ytterligare lagändringar, främst i utökningslagen.

Även de sakliga lösningar som beredningen föreslår har i allmänhet tillstyrkts eller till sina huvudgrunder lämnats utan erinran. De invändningar som framställts gäller alltså i regel detaljfrågor.

Beträffande det närmare innehållet i remissorganens allmänna uttalanden om lagberedningens förslag får utskottet hänvisa till propositionen s. 45—49.

Lagrådet

Lagrådet, som utlåtit sig beträffande lagberedningens förslag, har i huvudsak lämnat förslagen utan erinran.

Beträffande lagrådets yttranden får utskottet hänvisa till propositionen s. 28—36.

Departementschefen

Under de cirka 85 år som förflutit sedan ULs tillkomst har de sociala och ekonomiska förhållandena i vårt samhälle radikalt förändrats. Även om flera reformer under denna tid genomförts på olika områden av utsökningsrätten, har likväl utsökningslagstiftningens huvudgrunder i mångt och mycket lämnats orubbade. Det är därför naturligt, att denna lagstiftning med tiden blivit i åtskilliga hänseenden föråldrad. En fullständig översyn av utsökningslagen och därmed sammanhängande lagstiftning har med hänsyn härtill igångsatts. Uppdraget att verkställa en sådan översyn har anförtrotts lagberedningen.

När lagberedningen genom Kungl. Maj:ts beslut den 30 september 1960 erhöll detta uppdrag, framhöll jag, att det är många frågor av svårlöst och komplicerad natur som ingår i detta lagstiftningskomplex och att det med hänsyn till lagstiftningens otidsenlighet kan finnas behov av att vissa frågor bringas till en snar lösning. Jag förordade därför, att lagberedningen skulle vara oförhindrad att framlägga förslag till partiella reformer i avvaktan på översynen av lagstiftningen i dess helhet.

Ett betänkande med förslag till sådana reformer föreligger nu. Huvudparten av förslagen avser utmätningsinstitutet. Sålunda föreslås, att utmätning under liknande förutsättningar som gäller för införsel skall kunna erhållas på grundval av underhållsavtal. Vidare har frågan om utmätningsmans lokala kompetens upptagits till närmare behandling. I denna del föreslås bl. a. att utmätningsmannen i gäldenärens hemvist skall vara behörig att verkställa utmätning av egendom oavsett om egendomen finnes inom hans distrikt eller icke, med rätt för borgenären att om han det hellre vill vända sig till utmätningsmannen i den ort där egendomen finnes. I anslutning härtill förordas, att utmätningsman skall kunna erhålla befogenhet att själv eller med biträde av annan utmätningsman vidtaga exekutiv åtgärd utanför det egna tjänstgöringsområdet samt att i vissa fall överlämna mål om utmätning till annan behörig utmätningsman. I betänkandet förordas också mera tidsenliga former för gäldenärens underrättande före och efter utmätning. Betänkandet innehåller även förslag om vidgade möjligheter för utmätningsman att vidtaga interimistiska åtgärder till säkerställande av utmätning. I betänkandet föreslås också den nyheten, att utmätningsman skall inom viss kortare tid kunna själv rätta utmätning, som blivit felak-

lig. Den nuvarande regleringen av de tider, inom vilka olika utmätningstät-gärder skall vidtagas, föreslås uppmjukad, så att större utrymme beredes utmätningmännen att förfara efter vad som påkallas av omständigheterna i det enskilda fallet. Även andra frågor på utmätningens område har upptagits till behandling. Hit hör exempelvis frågan om mera enhetliga klagotider än de som för närvarande gäller. Jämväl på andra områden än utmätningens område föreslås nu reformer. Sålunda förordas en utvidgning av möjligheterna att medge anstånd med vräkning. I fråga om handräckning för återtagande av avbetalningsgods ansluter sig dessa nära till vissa av de reformer, som föreslagits för utmätningens vidkommande. På införsel-institutets område är däremot väsentligen fråga om mera fristående reform-åtgärder. Vissa av dem tager sikte på att förbättra den underhållsberättiga-des möjligheter att verkligen få ut det underhåll, som tillkommer honom. För detta ändamål föreslås t. ex. en avsevärd utvidgning av rätten att utan hinder av underhållsskyldighetens upphörande få fortsatt införsel för ute-stående underhållsbidrag. Slutligen föreslås att möjlighet införas att erhålla införsel i sjukpenning och vissa andra dagsersättningar.

Att behov av snara reformer föreligger på de områden av exekutionsrät-ten, som upptagits till behandling i det framlagda förslaget, har knappast ifrågasatts från något håll. Ej heller eljest har urvalet av ämnen för en partiell reform mött någon nämnvärd kritik från remissorganens sida. Även enligt mitt bedömande förefaller urvalet lämpligt såväl med hänsyn till re-formbehov som ur de övriga synpunkter, som är av betydelse när det gäller att bestämma föremålet för en partiell reform. Sant är, att förslagen rör tämligen olikartade ämnen och därför, såsom lagberedningen själv fram-hållit, kan synas något heterogena. Förslagen uppbäres emellertid i stor ut-sträckning av gemensamma syften. Ett sådant syfte är att öka utsoknings-väsandets smidighet och effektivitet. Ett annat för olika förslag återkom-mande motiv är önskemålet att stärka rättssäkerheten. Strävan att bereda större utrymme för sociala hänsynstaganden framträder också i skilda för-slag. De sakliga lösningar, som beredningen föreslagit i de olika behand-lade frågorna, har i allmänhet rönt ett gynnsamt mottagande från remiss-organens sida, även om en del kritik på vissa vanligen begränsade punkter förekommit. Icke heller lagrådets anmärkningar avser annat än enskildheter i förslagen. För egen del hyser jag också den uppfattningen, att förslagen är väl ägnade att läggas till grund för lagstiftning. I anslutning till vad som anförts i remissvaret från Föreningen Sveriges stadsfogdar vill jag fram-hålla, att hinder icke bör möta att framdeles vidtaga jämkningar och juste-ringar av den nu föreslagna lagstiftningen, om detta påkallas av erfaren-heterna vid den praktiska tillämpningen. På utsokningsrättens område, där uppkommande frågor ofta måste lösas efter praktiska överväganden, är det av värde, att regleringen av sådana frågor får prövas någon tid i praktiken, innan den samlade översynen av lagstiftningen slutföres.

Under remissbehandlingen har från vissa håll hävdats, att den föreslagna lagstiftningen kommer att medföra ökad arbetsbörda för utmätningmän-nen. Det är sannolikt att somliga bestämmelser i den föreslagna lagstift-

ningen kommer att förorsaka utmätningmännen mera arbete än motsvarande regler i gällande rätt, om man skall nå syftet att i utsökningsförfarandet vinna bättre resultat och större säkerhet än för närvarande. Andra bestämmelser i förslagen torde åter öppna möjligheter till arbetsekonomiska rationaliseringar. Med hänsyn härtill och till den förestående omorganisationen av exekutionsväsendet är det vanskligt att nu uttala sig om det framtida personalbehovet. Frågan om reformens inverkan på personalbehovet torde få följas med uppmärksamhet under den närmaste tiden efter ikraftträdandet.

En fråga som tilldragit sig stort intresse under remissbehandlingen är spørgsmålet i vad mån den föreslagna lagstiftningen bör vara tillämplig vid indrivning av böter, skatter, allmänna avgifter och dylikt. Om den föreslagna lagstiftningen genomföres, lär det enligt min mening vara påkallat att göra en översyn av den administrativa regleringen av förfarandet vid indrivning av böter, skatter och liknande avgifter. Därvid torde få närmare övervägas i vad mån avvikande bestämmelser kan erfordras med hänsyn till indrivningsförfarandets särart.

Den uppmärksamhet, som under remissbehandlingen ägnats frågan om införande av en schablonmässigt beräknad exekutionsavgift ger mig slutligen anledning anmärka, att Kungl. Maj:t den 1 december 1961 på förslag av chefen för inrikesdepartementet förordnat sakkunnig att verkställa utredning av denna fråga. Utredningsarbetet pågår.

De särskilda förslagen till ändring i utsökninglagen samt övriga förslag

Beträffande de särskilda redogörelserna för gällande rätt, lagberedningens överväganden, remissyttrandena och departementschefens uttalanden i anslutning till de olika förslagen får utskottet hänvisa till propositionen. Härvidlag bör uppmärksammas att framställningen i propositionen ej ansluter till respektive lagars paragrafföljd utan följer den av lagberedningen tillämpade sakliga indelningen, som ovan återgivits i samband med redogörelsen för huvuddragen i beredningens förslag. I fråga om ändringar i utsökninglagen behandlas sålunda först spørgsmålet om utmätning på grund av avtal om underhållsbidrag, s. 52—61, och därefter i nämnd ordning utmätningmannens lokala kompetens, s. 61—87, gäldenärens underrättande i mål om utmätning, s. 87—111, interimistiska åtgärder, s. 111—115, rättelse av utmätning, s. 115—121, tidsfrister i mål om utmätning m. m., s. 121—138, bemyndigande för Kungl. Maj:t att utfärda tillämpningsföreskrifter, s. 138—140, anstånd med vräkning, s. 140—150, vissa verkställighets- och fullföljdsfrågor, s. 151—158, samt regler för ikraftträdande och övergångsbestämmelser, s. 159—161. Härefter behandlas förslaget till lagar om ändrad lydelse av vissa paragrafer i lösöreköpsförordningen, s. 161—162, i rättegångsbalken, s. 162, och lagen om avbetalningsköp, s. 163—167. Slutligen behandlas förslaget till lag om ändring i införsellagen, s. 167—191, samt förslag till ändrad lydelse av 60 § 3 mom. uppbördsförordningen, s. 191—192.

Motionerna

I motionen II: 735 framhålles inledningsvis, att utsökningsförfarandet, varom en betydande del av propositionen handlar, utgör ett av de viktigare administrativa förfarandena. Emellertid avviker propositionens lagförslag, enligt motionären, på åtskilliga punkter från de grundsatser som eljest tillämpas i förvaltningsförfarandet. Sedan motionären anmärkt, att det i förevarande läge ej torde vara möjligt att företaga några mera genomgripande ändringar i lagförslagets bestämmelser, göres i motionen vissa påpekanden rörande utformningen av några av de nya reglerna för förfarandet i utsökningsmål. Motionären anför därutinnan:

Från mera allmän synpunkt finns anledning att rikta uppmärksamheten på 12 § förslaget till lag om ändring i utsökningslagen, enligt vilken paragraf Kungl. Maj:t skall bemyndigas att meddela närmare föreskrifter angående förfarandet i utsökningsmål. Detta stadgande är mycket vittgående. Enär utsökningslagen själv innehåller regler om förfarandet i utsökningsmål endast i vissa begränsade avseenden, kommer — om stadgandet antages — Kungl. Maj:t att ha fria händer att i alla andra avseenden utfärda bestämmelser i administrativ ordning om förfarandet. De ofta mest väsentliga reglerna rörande förfarandet gäller hur utredningen skall åvägbringas i ett ärende, på vad sätt och i vilka former olika personer — parter och utanförstående — kan dragas in som upplysningskälla i utredningen och där åläggas plikter. Icke minst i utsökningsmål, där fråga ej sällan är om egendom till vilken tredje man förbehåller sig rätt, kan — även om processen är summarisk — uppkomma behov av utredningsmöjligheter. Som exempel kan anföras det i 60 a § lagförslaget angivna fallet, då anstånd med utmätning kan ifrågakomma under en tid av upp till 2 veckor. Det föreslagna stadgandet överlåter åt Kungl. Maj:t att på egen hand utfärda allehanda föreskrifter. Uppenbarligen är här fråga om ämnen, som bör regleras genom av Konung och riksdag gemensamt stiftad lag.

Riksdagen har i ett annat fall nyligen uttalat sig om denna konstitutionella fråga, nämligen i samband med 1960 års dechargegranskning då fråga var om förfarandet i kammarrätten. I anledning av att Kungl. Maj:t i administrativ väg meddelat förfaranderegler för denna myndighet, framhöll konstitutionsutskottet med hänsyn till kammarrättsprocessens betydelse och processreglernas räckvidd, »att riksdagen principiellt bör medverka vid utformningen av dylika regler». Utskottet fäste särskilt avseende vid »den utveckling som gradvis ägt rum beträffande riksdagens medbestämmanderätt i fråga om viktigare författningar». Mot bakgrund härav synes det föga konsekvent att riksdagen nu, då det gäller ett annat viktigt administrativt förfarande, avsäger sig medansvaret och ger Kungl. Maj:t en in blanco-fullmakt att lagstifta om förfarandet i utsökningsmål.

Vid närmare studium av propositionen visar det sig att fullmakten i 12 § är betydligt vidare formulerad än vad som erfordras för de ändamål som åsyftas. Bestämmelsen avses nämligen skola främst utnyttjas för att giva vissa preciserade regler om delgivning. Med hänsyn härtill synes 12 § första stycket lämpligen kunna avfattas sålunda:

Närmare föreskrifter angående delgivning av underrättelser eller handling i utsökningsmål meddelas av Konungen.

Kungl. Maj:t torde knappast behöva stöd i utmätningslagen för att kunna utfärda praktiska regler om samverkan mellan utmätningsmän.

Härefter upptager motionen till behandling den i 77 § förslaget till lag om ändring i utsökningslagen införda bestämmelsen om självrättelse. Sedan motionären förklarat sig icke vilja motsätta sig det föreslagna institutets införande i och för sig, anföres i motionen:

Beslut om rättelse enligt 77 § andra stycket lagförslaget innebär en materiell ändring av ett tidigare fattat beslut. Ur rättssäkerhetssynpunkt är därför nödvändigt att tydliga regler ges om hur det skall tillgå vid självrättelse. En huvudförutsättning för institutets användning måste, med den uppläggning det här givits, vara att det endast får tillgripas i fall då det är uppenbart att ett fel begåtts. Tveksamma fall torde böra överlätas åt överinstanserna att efter besvär pröva i hittills bruklig ordning. Departementschefen har också anslutit sig till denna uppfattning. Denna förutsättning bör dock komma till uttryck i själva lagtexten.

En viss formalisering av beslutsförfarandet vid självrättelse torde vara ofrånkomlig med hänsyn till institutets karaktär av rättsmedel. Borgenären, vars rätt regelmässigt inskränkes genom ett rättelsebeslut, måste beredas tillfälle att yttra sig, varför orden »där så ske kan» bör utgå. Skulle borgenären icke kunna anträffas, vilket dock endast undantagsvis torde bliva fallet, måste man sålunda avstå från självrättelse och andra rättelsemöjligheter tillgripas. Det kan erinras om att för det i och för sig mindre vittgående självrättelseinstitutet, som finns att tillgå i mål angående konsumtionsbeskattning (se 22 § KF om förfarandet vid konsumtionsbeskattning), gäller att vederbörande skattskyldige ovillkorligen skall höras, innan beslut fattas.

77 § andra stycket skulle sålunda erhålla följande lydelse:

Finner utmätningsmannen, på grund av anspråk som i 69 § sägs eller eljest uppenbart, att egendomen eller del därav ej bort utmätas, äger han föranställa om rättelse, sedan borgenären beretts tillfälle att yttra sig; dock må — — — ägde rum.

I tredje stycket av 77 § stadgas det, att utmätningsmannen skall underätta dem vilkas rätt är i fråga om åtgärd enligt 2 mom. Rätteligen bör utmätningsmannen, om han bestämt sig för att företaga självrättelse, avfatta ett beslut härom och detta därpå enligt vanlig administrativ praxis delgivas dem som beröres av beslutet, d. v. s. gäldenär, borgenär och ev. tredje man. En dylik regel finns t. ex. stadgad rörande beslut om självrättelse i ärende om konsumtionsbeskattning. Med hänsyn till självrättelsebeslutets rättsverkningar bör det delgivas vederbörande i lika betryggande former som beslutet om den ursprungliga utmätningsåtgärden. Tredje stycket i 77 § bör omformuleras i enlighet härmed.

Särskilda problem uppkommer därigenom, att enligt lagförslaget två skilda rättsmedel parallellt stå till förfogande, nämligen begäran om självrättelse och anförande av besvär. Ur många synpunkter kan ifrågasättas huruvida det är lämpligt att låta båda rättsmedlen stå till buds samtidigt. Vanligt är i andra liknande fall i både svensk och utländsk rätt att endast ett rättsmedel finns att tillgå i varje särskilt läge. Saken kompliceras ytterligare därigenom att talan kan föras jämlikt 201 § andra stycket även om självrättelsebeslut, dock endast av borgenär. Åtskilliga praktiska olägenheter skulle ha undvikits, om det stadgats — såsom numera är brukligt i modernare förvaltningsprocessuell lagstiftning — att besvärslagan (klagoskriften enligt utsökningslagens älderdomliga terminologi) skall ingivas till utmätnings-

mannen för vidare befordran jämte handlingarna i ärendet till överexekutor. Med en sådan ordning skulle utmätningsmannen ha full överblick över båda rättsmedlen. Här om mera i det följande.

Beslut i utskökningsmål meddelas — om utmätning kommer till stånd — i form av bevis över verkställd utmätning. I 84 § lagförslaget har intagits föreskrift härom. Däremot synes regler icke ha föreslagits om meddelande av beslut, då i anledning av framställning från borgenär utmätning ej kommer till stånd. I sådant fall synes borgenären vara hänvisad att begära ett protokoll över förrättningen (se 84 § tredje stycket). Vad protokollet skall innehålla och vilken betydelse det skall äga är frågor som synes ha lämnats i stort sett obesvarade. Beträffande delgivning har visserligen den förbättringen införts att gäldenären föreslås skola få till sig överlämnat eller sänt ett bevis om utmätningen, men regler om delgivning med borgenären och berörd tredje man saknas alltjämt. Det kan tilläggas att terminologien, som användes i 84 §, ej knyter an till vad eljest är brukligt i förvaltningsförfarandet.

Naturligt hade varit om regler hade föreslagits rörande utformningen av det beslut utmätningsmannen har att meddela och ev. utföra i anledning av en begäran om utmätning, och om sådana besluts innehåll och delgivning.

Behovet av klara regler framstår tydligt, då man övergår att studera besvärreglerna. I 201 § lagförslaget föreslås bestämmelser av innebörd att besvärstiden, såvitt gäller talan av borgenär eller gäldenär, skall löpa från tidpunkten för delgivning av protokoll eller av utmätningsbevis.

Det måste anses olämpligt att på detta sätt två olika tidpunkter kan tjäna som utgångspunkt för besvärstidens beräkning för en och samma person. Tvister och rättsförluster kan härigenom uppstå. En sådan ordning bör eftersträvas att, som ovan antytts, över utmätningsförrättningens resultat upprättas blott ett dokument, ett beslut, oavsett utgången samt att det därefter obligatoriskt delgives alla berörda. Med utgångspunkt från sådana regler, som skulle överensstämma med vad eljest förekommer i förvaltningsförfarandet, kan ett sedvanligt besvärsförfarande enkelt byggas upp.

Genom en relativt måttfull omredigering av de föreslagna bestämmelserna i 84 och 201 §§ av lagförslaget synes de ovan anförda synpunkterna kunna tillgodoses.

I enlighet med vad redan angivits torde böra övervägas att omarbete bestämmelserna i 10 kap. utskökningslagen (200—210 §§) så, att man övergår till den i modernt förvaltningsförfarande tillämpade ordningen att besvärslaga (klagoskrift) skall ingivas till beslutsmyndigheten, d. v. s. till utmätningsmannen, som översänder inlagan jämte akten i ärendet till överexekutor. Härigenom vinnas bl. a. att det blir möjligt att också i utskökningsmål frånga den eljest vanligen övergivna ordning, varom stadgas i 205 § utskökningslagen, enligt vilken det åligger klaganden att förete protokoll.

Motionen utmynnar i en hemställan, »att riksdagen ville för sin del besluta antaga de ovan omförmälda lagrummen i förslaget till lag om ändring i utskökningslagen i den lydelse som ovan föreslagits eller anvisats.»

I motionen II: 736 konstateras inledningsvis, att det nya stadgandet om självrättelse innebär en betydande förbättring från tredje mans synpunkt. Härefter anför motionärerna:

En olägenhet för tredje man som finns i nu gällande ordning vidlåder emellertid också det framlagda förslaget. De rent praktiska möjligheterna

för tredje man att bevaka sin rätt på ovannämnda sätt har inte uppmärksamats i tillräcklig grad. Till följd härav kan den nämnda förbättringen i åtskilliga fall inte tillämpas på sätt som avsetts. De vanligaste exemplen härpå torde finnas på avbetalningsköpens område. Egendom som förvärvats genom avbetalningsköp, som inte gäldats, kan undantas från utmätning endast om det vid förrättningen styrkes att tredje man har rätt till egendomen i fråga. Man torde utgå från att köparen-gäldenären genom att förete avbetalningskontrakt e. d. skall styrka tredje mans rätt. I många utmätningssfall har dock gäldenären så dålig reda i räkenskaper och handlingar att han helt enkelt inte kan styrka de faktiska omständigheterna. Om inte tredje man då får kännedom om att utmätning ägt rum, har han givetvis ingen möjlighet att bevaka sin rätt. Med den omfattning och geografiska utbredning som avbetalningshandeln har måste dock tredje mans möjligheter att få kännedom om utmätning anses alltför små.

De nuvarande olägenheterna skulle kunna undvikas om utmätningssmannen underrättade sådana personer som på grund av vad som framkommit kan antagas ha någon rätt i den utmäta egendomen. Ett sådant förfarande torde tillämpas i viss utsträckning, och vissa stadganden härom finns vad gäller fast egendom. Beträffande lös egendom saknas sådant stadgande, och underrättelseförfarandet tillämpas ingalunda regelmässigt. En uttrycklig föreskrift om att utmätningssmannen skall underrätta tredje man, som kan antagas ha rätt i den utmäta egendomen, skulle därför innebära en betydande förbättring. Ett sådant stadgande kan givetvis ingå direkt i lagen och bör kunna övervägas vid den slutliga utformningen, som kommer att följa efter den pågående översynen av utsökningslagstiftningen. F. n. synes det dock lämpligast att låta stadgandet ingå i de tillämpningsföreskrifter som Kungl. Maj:t har att utfärda. — — —

Under hänvisning till det sålunda anförda hemställer motionärerna, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att i tillämpningsföreskrifter med stöd av den föreslagna 12 § i utsökningslagen måtte intagas stadgande av den innebörden att utmätningssmannen, därest det vid förrättningen eller eljest framkommer skäl för antagandet att tredje man har sådan rätt till utmätt egendom som avses i 69 § utsökningslagen, skyndsamt skall underrätta denne om att utmätningen ägt rum.

Utskottet

Genom förevarande proposition framlägges förslag till vissa ändringar i utsökningslagen och andra exekutionsrättsliga författningar. Förslagen grundas på ett av lagberedningen avgivet betänkande i ämnet. I propositionen förutskickas en fullständig översyn av utsökningslagen och därmed sammanhängande lagstiftning. Emellertid har det befunnits föreligga behov av snara reformer inom vissa områden av exekutionsrätten, varför redan nu framlägges förslag till partiella reformer, som sålunda ansetts särskilt angelägna.

Propositionen berör främst utmätningssinstitutet. Härvidlag föreslås att skriftligt, bevittnat avtal om fullgörande av underhållsskyldighet jämlikt giftermåls- eller föräldrabalken skall kunna läggas till grund för utmätning.

Motsvarande regler gäller redan beträffande införsel. Vidare föreslås nya regler om utmätningsmans lokala behörighet, enligt vilka gäldenärens hemvist, den ort där han är bosatt, i första hand skall vara bestämmande. Denna huvudregel föreslås kompletterad med vissa alternativa kompetensregler. Ytterligare föreslås införande av mera tidsenliga former för gäldenärens underrättande om förestående utmätning samt regler för gäldenärens underrättande om verkställd utmätning. Vidgad befogenhet för utmätningsman att vidtaga interimistiska åtgärder till säkrande av framtida utmätning ävensom möjlighet för utmätningsman att inom viss tid själv rätta felaktig utmätning föreslås. Förslaget till ändring i utsökningslagen upptager även nya regler angående tidsfrister för verkställande av utmätning och realisation av utmätt gods. I sistnämnda hänseende innebär förslaget att uppskovsmöjligheterna vidgas. I detta sammanhang må även antecknas, att det utmätningsman enligt nu gällande utsökningslag åvilande, särskilda ansvaret för skada i följd av överskridande av stadgad frist för utmätning och försäljning av utmätt gods föreslås bortfalla. Jämväl beträffande vräkning föreslås vidgade möjligheter att lämna anstånd.

I fråga om införsel föreslås nya preskriptionsregler, enligt vilka preskriptionstiden skall räknas tillbaka från början av den månad, varunder verkställighet skall ske och ej såsom nu från dagen för införselbeslutet. Vidare föreslås den nu gällande regeln, att införsel i allmänhet ej kan äga rum sedan underhållsskyldigheten upphört, bli upphävd. Slutligen föreslås införsel kunna äga rum jämväl i sjukpenning och viss annan dagersättning.

I anslutning till reformerna rörande utmätningsinstitutet föreslås vissa ändringar i andra författningar.

Utskottet finner förslaget till lagstiftningsåtgärder väl avvägt. Det förefaller ägnat att öka utmätningsinstitutets effektivitet och synes jämväl ge utrymme för anpassning till omständigheterna i det enskilda fallet. I sistnämnda hänseende må särskilt framhållas de föreslagna reglerna om utmätningsmans lokala kompetens och hans befogenhet att tillgripa interimistiska åtgärder ävensom reglerna om tidsfrister för försäljning av utmätt gods och för verkställande av vräkning. Jämväl synes de föreslagna reformerna i stort ägnade att stärka rättssäkerheten inom förevarande rättsområde.

Vid sin bedömning av de nu framlagda förslagen har utskottet särskilt fäst avseende vid det förhållandet, att utsökningslagen och därtill anslutande författningar är föremål för en allmän översyn, samt förutsatt, att hinder icke bör möta att framdeles vidtaga de jämkningar av den nu föreslagna lagstiftningen, som det fortsatta reformarbetet och vunna erfarenheter inom det berörda rättsområdet kan påkalla.

I det följande upptager utskottet till närmare behandling allenast de stadganden i förslaget till lag om ändring i utsökningslagen, som beröres av förenämnda motioner. I övrigt har utskottet ej funnit anledning att yttra sig över de särskilda stadgandena.

I motionen II: 735 framföres erinringar mot det i 12 § förslaget till lag

om ändring i utsökningslagen lämnade bemyndigandet för Konungen att meddela närmare föreskrifter angående förfarandet i utsökningsmål. I detta sammanhang må anmärkas att utmättningsman förutsättes få befogenhet att i mål, som upptagits av honom, påkalla eller själv vidtaga åtgärd utom sitt tjänstgöringsområde (2 § 3 mom.) ävensom att utmättningsman i förslaget förutsättes få befogenhet att, när fråga är om utmätning av fast egendom på annan ort, eller i andra särskilda fall överlämna mål om utmätning till annan behörig utmättningsman (56 § 4 mom.). I nu nämnda hänseenden skall det tillkomma Konungen att utfärda närmare föreskrifter. Vidare förutsättes, enligt uttalanden av departementschefen, att Konungen med stöd av 12 § i förslaget skall meddela närmare föreskrifter om tillvägagångssättet vid gäldenärs underrättande om förestående respektive verkställd utmätning ävensom om innehållet i sådan underrättelse.

I anslutning till nu ifrågakvarande förslag till bemyndigande har departementschefen uttalat, att åtminstone på reformarbetets nuvarande stadium, där det i någon mån gäller att i praktiken pröva sig fram till lämpliga handläggningsformer, bestämmelser rörande olika enskildheter i förfarandet bör kunna utfärdas i administrativ ordning. Departementschefen har jämväl framhållit att, sedan praktiska erfarenheter vunnits av de nu föreslagna partiella reformerna, det torde under det fortsatta reformarbetet få närmare övervägas, om förfarandet i utsökningsmål bör i större utsträckning än nu regleras i själva utsökningslagen.

Utskottet anser sig i nuvarande läge kunna i huvudsak instämma i vad departementschefen sålunda anfört. Emellertid vill utskottet i förevarande sammanhang understryka vad lagberedningen uttalat därom, att ifrågakvarande stadgande i 12 § icke innebär någon befogenhet att i den administrativa regleringen avvika från utsökningslagens bestämmelser i processuellt eller materiellt hänseende. Utskottet, som förutsätter att den i motionen upptagna frågan blir föremål för överväganden vid den kommande allmänna översynen av utsökningsrätten, anser sig således kunna, med motsvarande avslag å motionen såvitt nu är i fråga, tillstyrka bifall till propositionen i förevarande del.

I samma motion yrkas jämväl att den i 77 § 2 mom. förslaget till lag om ändring i utsökningslagen intagna bestämmelsen om självrättelse måtte utformas så, att borgenären ovillkorligen skall beredas tillfälle att yttra sig innan ifrågasatt rättelse vidtages.

Ifrågakvarande institut har, såsom framgår av vad departementschefen uttalat i saken, tillskapats för att bereda möjlighet att snabbt och utan onödiga formaliteter få rättelse till stånd, där misstag förelupit. Självrättelse får emellertid ej ske senare än fjorton dagar från det förrättningen ägde rum. Enligt utskottets mening torde möjligheten till självrättelse kunna gagna icke blott gäldenären och tredje man utan även borgenären. Jämväl för denne måste det nämligen vara av värde att en felaktig utmätning undanröjes så snabbt som möjligt och utan de formaliteter som är förknippade med ett besvär förfarande. Då -- såsom departementschefen under-

struikit — självrättelse ej är avsedd för andra fall än då det står utom tveivel, att utmätningen blivit felaktig, och då borgenären, liksom övriga berörda parter, enligt förslaget genast skall underrättas om vidtagen självrättelse, emot vilken f. ö. särskild talan skall kunna föras, synes krav på att borgenären ovillkorligen skall sättas i tillfälle att yttra sig i frågan icke böra uppställas. Genom en sådan regel skulle, utan att därmed något väsentligt vunnas med avseende å borgenärens rätt, syftet med den nu föreslagna och i och för sig väl befogade bestämmelsen kunna komma att bli förfelat. Utskottet får således jämväl i denna del, med motsvarande avslag å motionen, tillstyrka bifall till propositionen.

I förenämnda motion göres jämväl gällande, att utmätningens beslut om självrättelse bör delgivas vederbörande under lika betryggande former som gäller för underrättelse om beslut om den ursprungliga utmätningens åtgärden och att 77 § 3 mom. i förslaget bör omformuleras i enlighet därmed.

Jämlikt nyssnämnda stadgande skall utmätningensmannen bl. a. genast underrätta dem, vilkas rätt är i fråga. I 201 § 2 mom. i samma förslag stadgas, att borgenären äger föra talan mot vidtagen rättelse och att sådan talan skall föras inom tre veckor från den dag, han erhöi del av protokoll eller underrättelse om åtgärden. Slutligen gäller i fråga om underrättelse om företagens utmätning enligt föreslagna stadganden i 84 § 1 och 2 mom. att utmätningensmannen skall till gäldenären överlämna bevis om verkställd utmätning, om denne är närvarande, genast och eljest genom bevisets översändande nästa söckendag med posten eller på annat lämpligt sätt.

Enligt utskottets förmenande föreligger ej fog för ett antagande att formkravet satts lägre beträffande underrättelse om vidtagen självrättelse än i fråga om underrättelse om företagens utmätning. I båda fallen skall nämligen tiden för klagan mot respektive åtgärd räknas från den dag då klaganden erhöi del av underrättelsen och vid sådant förhållande torde överbringandet av underrättelsen i båda fallen komma att ske under sådana former, att bevis om dagen för överbringandet säkras. Huruvida formerna för överbringande av underrättelse jämlikt 73 och 84 §§ i förslaget i och för sig kan anses som betryggande kan naturligen vara föremål för delade meningar. Emellertid torde vid tiden för den slutliga översynen av utskottets lagens sådan erfarenhet ha vunnits i förevarande hänseende, att eventuellt behov av skärpta formregler då kan bli beaktat.

I motionen II: 735 framhålles ytterligare, att de i 84 § i förslaget intagna bestämmelserna allenast hänför sig till gäldenären och de fall då utmätning kommit till stånd. Däremot saknas föreskrifter om huru skall förfaras då utmätning ej kommer till stånd och om underrättelse till borgenären och berörd tredje man. Enligt motionären bör en sådan ordning eftersträvas, att över utmätningens resultat uppsattes blott ett dokument, ett beslut, oavsett utgången och att detta därefter obligatoriskt delgives alla berörda parter.

Jämväl i motionen II: 736 påyrkas föreskrifter av innebörd, att utav

företagen utmätning berörd tredje man skall underrättas om åtgärden. Enligt motionärerna torde dock sådan föreskrift kunna utfärdas i administrativ ordning.

I fråga om borgenärens underrättande om resultatet av utmätningförrättning finnes inga bestämmelser vare sig i nu gällande utsökningslag eller i förslaget till lag om ändring i densamma. Borgenären erhåller ej heller kallelse till utmätningförrättningen. Han har således i första hand att bevaka sitt intresse i samband med ansökningsom utmätning och därefter får han hos utmätningssmannen skaffa sig kännedom om, när och var förrättningen skall äga rum. Därest begärd utsökning ej kan äga rum, torde det emellertid — liksom i sådana fall då begärd rättelse jämlikt 77 § i förslaget ej vidtages — åligga utmätningssmannen att lämna sökanden-borgenären besked därom. Då utmätning kommer till stånd torde borgenären i många fall ej ha något egentligt intresse av att omgående erhålla motsvarande underrättelse som meddelas gäldenären. I många andra fall kan dock tänkas att borgenären skulle vara betjänt av sådan underrättelse. Att ålägga utmätningssmannen generell skyldighet att underrätta icke blott gäldenären utan även borgenären om verkställd utmätning skulle enligt utskottet dock kunna få till följd ökad arbetsbelastning för utmätningssmännen och ökade kostnader utan att motsvarande fördel därmed vinnes. I allt fall anser sig utskottet icke i förevarande stadium av lagstiftningsarbetet inom utsökningsrättens område vilja förorda en sådan skyldighet.

Vad därefter angår yrkandena om regler eller föreskrifter om skyldighet för utmätningssmannen att underrätta tredje man får utskottet anföra: I anslutning till förslag om införande av det ovan i annat sammanhang berörda självrättelseinstitutet har lagberedningen anfört, att möjlighet att vidtaga interimistiska åtgärder visserligen öppnas genom de uti 60 a § i förslaget upptagna bestämmelserna, men att sådana åtgärder lätt medför dubbelarbete och ej ger samma skydd som utmätning. Om gäldenären exempelvis uppger, att egendomen köpts på avbetalning med äganderättsförbehåll, men ej kan förebrija någon bevisning därom, synes det enligt beredningen mest praktiskt att — om ej annat finns att taga — egendomen genast utmätes, varefter utmätningssmannen kan taga förbindelse med uppgiven avbetalningssäljare och uppmana honom att styrka sin rätt. Om denne därefter inkommer med vederbörligt kontrakt inom en kortare frist, bör utmätningssmannen kunna låta utmätningen gå åter.

Nämnda uttalande tolkar utskottet så, att i sådana fall, då gäldenären uppgivit att viss egendom tillhör tredje man och detta påstående kan antagas ha fog för sig, utmätningssmannen bör i lämplig form söka kontakt med den uppgivne ägaren. Vidare bör i detta sammanhang beaktas att gäldenären enligt det nu framlagda förslaget skall erhålla underrättelse om förestående utmätning i så god tid, att han kan beräknas få nödigt rådrom att bevaka sin rätt. En gäldenär, som avser att vid kommande utmätning freda viss, tredje man tillhörig egendom från sådan åtgärd, bör då ock ha viss möjlighet att före förrättningen gå igenom för honom tillgängliga köpekontrakt

och dylika handlingar och eventuellt införskaffa felande sådana från tredje man. I överensstämmelse med vad utskottet uttalat ovan i annat sammanhang anser utskottet, att jämväl i nu förevarande hänseende vunna erfarenheter bör beaktas vid det fortsatta lagstiftningsarbetet inom utsökningsrätten och att f. n. något initiativ i det av motionärerna angivna syftet ej kan anses erforderligt.

Jämväl vad i motionen II: 735 anförts beträffande de föreslagna besvärslagreglerna finner utskottet f. n. ej böra föranleda någon ändring i eller tillägg till de nu framlagda partiella reformförslagen. Därest erfarenheterna av de nu föreslagna reglerna — uti 201 § i förslaget stadgas, att gäldenär eller borgenär, som vill klaga, skall inkomma till överexekutor med klagoskrift inom tre veckor från den dag, då han erhöll del av protokoll eller bevis om utmätningen — skulle visa sig medföra av motionären befarade olägenheter, bör emellertid ifrågavarande spörsmål upptagas till förnyat övervägande i anslutning till den allmänna översynen av utsökningsrätten.

Under hänvisning till vad sålunda anförts får utskottet hemställa,
att riksdagen, med avslag å motionerna II: 735 och II:
736, måtte bifalla förevarande proposition, nr 52.

Stockholm den 2 april 1963

På första lagutskottets vägnar:

INGRID GÄRDE WIDEMAR

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herrar Ahlkvist, Nyström, Arvidson, Erik Svedberg, fröken Mattson, herrar Hilding, Svanström och Nyman;

från andra kammaren: fru Gärde Widemar, herrar Landgren, Östrand, Fröding, Johansson i Dockered, Haglund, Martinsson och fru Nettelbrandt.